

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1-70

za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Volivni boj.

SIJAJEN SHOD »S. L. S.« V LJUBLJANI.

Včerajšnji shod S. L. S. v Ljubljani je privabil toliko volivcev, da je bila velika dvorana »Uniona« nabito polna. Vsak kotiček iz globin dvorane pa tik do odra je bil poln; vse je napeto pričakovalo govorov dr. Šusteršiča in kandidata S. L. S. za Ljubljano, Ivana Kregarja. Shod otvori predsednik dr. Pegan v imenu S. L. S. Najpristnejše se zahvaljuje volivcem, ki so v tako ogromnem številu prišli na shod. Vspored današnjega shoda je: Dr. Šusteršič bo osvetlil program kandidata liberalne stranke, Ivana Hribarja, Ivan Kregar (Zivahni, dolgotrajajoči živio-klici) pa bo govoril o Ivanu Hribarju in slovenskih jeziki. Današnji shod je bil nujno potreben. Sedaj smo v najhujšem volivnem boju, bolj kot le kdaj je zdaj potrebno, da spoznamo svojega kandidata in predvsem kandidata nasprotne stranke. Imeli smo o Ivanu Hribarju že en shod; ker je pa izkušal Hribar pretekle nedelje v »Narodnem Domu« nadalje poveličevati samega sebe, je potreba, da danes nadaljujemo. Hribar se je do zadnjih časov grel v nekem nimbusu, katerega mu je dalo njegovo talmi-slovanstvo in cekinstvo. Da se ta nimbus do zadnjega pramenčka razprši in otemni, to je namen shodov. Namenjen je naš shod tudi še za take, ki se Ivana Hribarja boje, češ, če Hribar 14. maja pade, bo v svojem srdcu kar celo Ljubljano podrli, kakor pripoveduje slovaška pravljica o nekem goslarju, ki je bil zaradi nezvestobe svoje žene tako razsrdjen, da je goslar tako, da so jela drevesa pokati in se podirati. Tako utegne Hribar, če ga podere 14. maj, začeti podirati ljubljanske hiše s svojimi slovenskimi jeziki. (Burna veselost.) Volivci naj bodo le pomirjeni, Ljubljana se ne bo porušila, če Hribar pade. Nato podeli dr. Pegan besedo dr. Šusteršiču.

GOVOR DR. ŠUSTERŠIČA.

Burno in navdušeno pozdravljen jame dr. Šusteršič govoriti sledeče:

On se vedno kandidira (Veselost) in skoro je videti, da bo svojo kandidaturo vzdržal do 14. maja. Na njegovi kandidaturi se torej nič ni izpremenilo, izpremenili so svoje lice zgolj liberalni volivni shodi. Preje je na teh shodih spuščal dr. Triller svoje trilerije (Veselost), zdaj pa na njih dr. Kokalj kokodajski (Ponovljena veselost), kakor koklja, kakor da bi bil vsakokrat najmanj deset jaje znesel. (Zivahna veselost.) Namesto Trillerja, ki je šel bogvekam v začasni penziji, so liberalci izrekli iz kota drugega političnega penzionista, dr. Tavčarja. (Ponovljena veselost.) Silno dobro se je ta mož, kakor je sam pravil, počutil v svojem zasluženem pokoju in zelo nečloveško je bilo in krščanski ljubezni na-

sprotno, motiti ga v njegovem lepem miru. Neusmiljeno je bilo, da so liberalci od njega zahtevali in dosegli, da je prišel v »Mestni dom« preteklo nedeljo nedeljo reševati Ivana Hribarja. Najprej se moram torej pečati z dr. Tavčarjem. Zaklicati mu moram: Si tacuisses, philosophus mansisses! Ako bi bil molčal, bi bilo gotovo zanj bolje. Ne bom se z njim prekekal, ker je dejal, da je on manj dostojen kot Hribar. Vsak človek ima pravico ponižati se in če dr. Tavčar izvršuje težavno operacijo, da sam sebi v obraz pljuje, je to stvar njegovega okusa, njegova zgolj osebna stvar, ki nas prav nič ne briga. Nekaj drugega pa je, da je dr. Tavčar z ozirom na moj govor na shodu v »Unionu« 14. t. m. podtikal meni stvari, ki jih nikoli nisem govoril in je moje besede izkrivljal. To pa ni zgolj njegova osebna stvar in zato moram reagirati.

Dejal je Tavčar, da sem jaz v svojem govoru zažugal liberalnim uradnikom z maščevanjem, ako pride v deželni zbor na krmilo S. L. S. in da sem na ta način nanje pritiskal, da ne bi svobodno po svojem prepričanju volili. (Burni klici: Ni res!) Vsi, ki ste tukaj navzoči in ki ste že zadnjič bili na shodu, kjer sem jaz govoril, lahko izpričate, da kaj takega nisem izustil (Nikdar! Ni res!); dejal sem le, da mora vsak uradnik, bodisi deželni, državni ali magistratni, odshmal spoštovati politično prepričanje svojih podrejenec (Burni klici: Tako je!), svojih uslužbenec, in če bi izkušal nanje pritiskati, ga bo zadela zaslužena kazen. (Tako je!) Govoril sem o volivni svobodi, katero potrebuje v svoje varstvo vsak pošten volivec, vsaka pošena stranka. Kajti čemu naj je volivna pravica, če ni svobodna? (Tako je!) Zato smo sklenili posebno postavo v obrambo volivne svobode in te se bomo poslužili, kadar se bodo liberalni uradniki osmelili pritiskati na svoje podložnike. Če pa bomo, kadar zavladala naša ljudska stranka v deželi, zboru, kruto postopali s takim deželnim uradnikom, ki bi izkušal na podložnike pritiskati in jim kratiti volivno svobodo, je to naša sveta dolžnost. (Viharni klici: Res je, tako je!) To je naša dolžnost, kajti kdo bi mogel imeti pogum, da bi ostal in vztrajal na naši strani, ako bi ne prišli takih uradnikov in jih kaznovali? Svobodna volitev za vse, tudi za magistratove uslužbenec! (Zivahni in burni bravo-klici.) Vsak magistratni uslužbenec naj voli po svojem prepričanju, ali pristaša S. L. S., ali liberalca ali socialdemokrata, tega pa nikoli ne, da bi gospodovalna klika na kogarsizebodi svojemu kandidatu v prid pritiskala! (Burni klici: Tako je!) Še je pravica v Avstriji! (Dolgotrajni bravo- in živio-klici.)

Sicer pa dr. Tavčar ne bo mene učil, kako spoštovati politično prepričanje uradnikov, on, ki je že marsikatega deželnega uradni-

ka zaradi njegovega političnega prepričanja masakriral. Ali naj mu zopet kličem v spomin te duhove? (Klici: Schweiger!) Nečuveno je Ivan Tavčar kršil uradniško svobodo! (Ogorčeni klici, viharji protest.) In tudi k Ivanu Hribarju ne bom šel v šolo, kar se tega tiče. Vemo, kako je ta postopal z uslužbencem mestne hranilnice, ki je sodeloval pri listu, ki ni bil Hribarju všeč. Če danes kličem temu dotični uradnik pred Hribarjem na trebuhu leži, je to njegova stvar. Povdarjam še, da ko sem zadnjič govoril o deželnih uradnikih, sem imel enega samega v očeh. (Klici: Poznamo ga!), eksponiranega deželnega uradnika, o kojem se mi je povedalo, da pritiska na svoje podrejene za kandidata liberalne stranke. Zadnji dan je danes, da ga resno svarim, dokler je še čas. (Bravo-klici. Proč z njim!)

Medtem pride na oder kandidat S. L. S. za Ljubljano, Ivan Kregar. Komaj se prikaže, zadoni cela dvorana burnih živio-klicev. Nato nadaljuje dr. Šusteršič:

Jaz spoštujem vsako politično prepričanje in nočem nič drugega, nego da vsakdo voli po svojem prostem prepričanju. Meni lahko vsak izmed uslužbenec da izpričevalo, da spoštujem njegovo politično prepričanje in še nikoli nisem vprašal koga izmed njih, katerega bo volil. Zdelo se mi je to pod mojim dostojanstvom. (Živio-klici.)

Nadalje je trdil dr. Tavčar na shodu v »Mestnem domu«, da jaz pripovedujem okoli, da ima kandidat S. L. S., Gostinčar, prazno glavo. (Smeh.) Kako dr. Tavčar do tega pride, mi je čisto neumljivo. To je čisto navadna laž. Če mi dr. Tavčar dokaže, da sem res tako kje govoril, mu plačam cel cent cekinov, boljših kot je Ivan Hribar. (Zivahna veselost.) Kadar sem jaz o praznih glavah govoril, sem vedno imel v mislih le liberalne butice, kajti tako neumnih gupcev, kakor so naši liberalci, res nikjer na celem svetu ni. (Burni klici: Res je! Bravo!) Dr. Tavčar je tudi trdil, da stoji na čelu naše stranke škof dr. Anton Bonaventura. Tavčar ima v tem oziru pravo monomanijo, kajti on ne more niti enkrat ust odpreti, da ne bi omenil škofa. (Burni smeh.) Mi smo svobodna, ljudska stranka in naši zapupniki svobodno izvolijo strankino načelstvo. Slučajno sem sedaj jaz načelnik stranke, ker sem bil pred dobrim letom izvoljen za tri leta. (Dolgi živio-klici.) Novembra prihodnjega leta se bode pa zopet volil načelnik. (Ponovni živio-klici.)

Toda Tavčar je šel v svojem čudnem resnicoljubju še dalje. Trdil je, da ni res, da bi bil on 1. 1901 nasprotoval predlogu, ki sva ga stavila jaz in Vencajz, naj se odpiše potresno posojilo. Komaj šest let je ta stvar stara, splošno je znano, da je Tavčar temu predlogu res nasprotoval, 48 članov dotičnega odseka to ve, da — jaz sem si celo zapisal, kaj

je dr. Tavčar v odseku dejal, in sedaj se drzne Tavčar to tajiti! Dr. Tavčar je takrat v odseku dejal: Bilo bi krivično in bi napravilo slab vtis, ako odpišemo potresno posojilo. Ali se to ne pravi predlogu nasprotovati? (Burni klici: Tako je!) Vlado zastopnik v odseku je to takoj razumel in se je dr. Tavčarjevih besed takoj oprijel, češ, kako morete od vlade zahtevati, naj odpiše dolžnikom potresno posojilo, ko je vendar poslanec ljubljanskega mesta sam izjavil, da bi to bilo krivično in bi slab vtis napravilo? (Klici: Škandal! Sramota!) Kakšno čelo more imeti mož, ki si upa tako utajiti svoje besede! Bil sem osupnjen, ko sem bral, kako je utajil. (Čujte!) Res, Tavčar se drži reka, katerega on navadno podtika duhovščini: Si quid fecisti, nega! — Če si kaj storil, utaji! (Smeh.)

S tem se poslavljam od Ivana Tavčarja in nimam povoda se z njim delj pečati. Ni kandidat in menda tudi nikoli več ne bo in se torej niti ne izplača, o njem več govoriti. (Tako je!) Zaključim mu še enkrat: Si tacuisses, philosophus mansisses — ljubi dr. Tavčar, ostani v svojem zasluženem penziju in pusti, naj se Hribar sam pere. (Zivahna veselost.) Sedaj pa preidem k županu, kandidatu in programu v eni osebi.

Gospod Ivan Hribar je človek, ki nobene kritike ne prenese. Ne prenesejo njegovi rahli živci, če mu kdo pravi, da ni res, ali da ni najboljši, kar on govori in dela. On je človek, ki se ima v Ljubljani za papeža. (Burni smeh.) Ker pa kot liberalci ne pripozna nezmotljivosti pravemu papežu, jo prisvaja sebi in ima samega sebe za nezmotlivega. Njega liberalna svetost Ivan Hribar (Smeh) se je torej dvignila in zaletela v mojo osebno čast. Jaz tukaj izjavljam, da se jaz, kar se čistih rok tiče, nočem pustiti primerjati z Ivanom Hribarjem — v tem oziru naj Ivan Hribar konkurira z drugimi! (Bravo-klici, živio!) Bilo bi pod mojo častjo, da — pod častjo S. L. S., ako bi jaz na to odgovarjal. (Res je!) Najznačilnejše za značaj Ivana Hribarja pa je to, da obenem, ko napada mojo osebno čast, spekulira na moje dobro srce in plemenitost, računajoč na to, da bom jaz o gotovih stvareh še nadalje molčal. Gospod Hribar naj pomisli, da jaz kot oseba pač lahko molčim, da pa zna on s svojimi napadi stvar tako daleč priti, da se bom moral resno vprašati, ali nisem stranki in ljubljanskim volivcem dolžan, da govorim. (Burni klici: Bravo!) Naj Hribar to pomisli, kajti le še danes mu prizanesem. (Viharni klici: Nič prizanašati!)

Očital mi je Hribar, da ga osebno sovražim. Ivan Hribar mi do zadnje nedelje nič žalga ni storil, čemu naj ga torej sovražim? Še Tavčarja ne sovražim, ki mi je marsikaj zlega storil ali skušal storiti. Osebno sovrašstvo je moji naravi čisto tuje. Kako se pa mo-

LISTEK.

Pred državnozbornimi volitvami.

Komedija v enem dejanju. — Spisal Janez Buhvekd.

Osebe:

Župan deželnega stolnega mesta Ljubljane in državnozborni kandidat.

Zancek, njegov sluga.

Dr. Triller, kandidat za županski stolec in hud politikar.

Kam, njegov sluga, pardon: koncipijent in »hud« liberalni agitator.

Janko Bleiweiss vitez Trsteniški, prezidijalni tajnik in rotoški zlahtnik.

Nekdo, ki je Zanceka samo v trebuh brcnil, pa nič nastopil.

Igra se vrši v županovi sobi meseca aprila 1907.

(Elegantno opremljena soba, s krasnimi preprogami po tleh, električni lestenec. Vrata v sredi sobe ter na desni strani.)

Prvi prizor.

Župan sam.

Župan (hodi po sobi semtertja): Vrag vzemi vse babe in pa še volitve na vrhu. To-

liko časa me je drezala in drezala, da sem se ji vdal in sprejel kandidaturo. Seveda, je rekla, ako je bil doktor Tavčar za državnega poslanca dober, boš menda tudi ti, ko vendar govoriš več jezikov, kakor ima vsemogočna Tavčarica zob v ustih. Vidiš, Ivane, mene kar mrzlica trese, kadar vidim, kako viha svoj nos ta Tavčarica in povsod sili v ospredje. Seveda je bila kolikortoliko upravičena v to, kajti njen soprog je državni in deželni poslanec in deželni odbornik, ti pa samo župan deželnega stolnega mesta Ljubljane. Da si predsednik raznih konsorcijev, bank in tako dalje, to jako malo zaleže. Ekselencija, minister, zlasti finančni minister, ker si tako v številkah podkovan, ali pa celo ministrski predsednik, to bi zaleglo; potem bi se jaz postavila in vsemogočna Tavčarica bi morala pred menoj zlesti pod mernik. — No, ženske imajo včasih prav! Lepo bi res bilo, ko bi me doletela čast ministra, plemstva ali kaj takega. Sposoben sem za vse. Svojevsta imam za državnika in sam slavni diktator Metternich bi bil muha proti meni, ko bi se bil popel do njegove stopinje. Kaj pa je bil Vega? Kmet in naposled baron. Pa čemu segati tako daleč v preteklost, saj imam dokaze poznejše dobe pri rokah. Winkler, Detela, Bleiweiss in tako naprej. Vsi ti še senca niso bili proti meni in vendar —

Drugi prizor.

Župan in Zancek.

Zancek (pokuka pri srednjih vratih): Gespud zepan. En moz je zuni, ke b jih rad neki prosu.

Župan (nevoljno): Poberi se! Reci, da ne utegnem. Naj pride drugikrat. (Zancek odide.)

Tretji prizor.

Župan sam.

Župan: Sama beračija. Bilo bi komaj, da bi človek samo beračem županoval, in vendar imam drugih skrbi čez glavo. Vse skrbi nalože samo meni. Bilo bi komaj, da bi imel deset glav, kakor srednjeveški lintverni. Grad bo treba preurediti, vzpenjačo napraviti, prevsem pa dobiti potrebnih sredstev. Tudi sto in sto drugih oblih bi mi bilo še treba izvršiti, katerih se niti več ne spominim. To je neznosno: ako enemu zamašim usta, jih odpre drugi —

Četrti prizor.

Zancek in župan.

Zancek (pokuka pri srednjih vratih): Prosm, gespud zepan, gespud dohtar Triller zelega iz nim guvort!

Župan: Naj vstopi. (Zancek odide.)

Peti prizor.

Dr. Triller in župan.

Dr. Triller (vstopi pri srednjih vratih): Dobro jutro, prijatelj! Kaj ti pa je, da si tako zbežan? Ali te je vznemirila zopet kak neprijetna novica?

Župan: Prijatelj doktor Triller! Za take novice skrbiš pač v prvi vrsti ti sam!

Dr. Triller: Oho, počasi, prijatelj gospod župan!

Župan: Nikari se preveč ne razburjaj! Kar sem trdil, ponovim! Kaj ti je bilo treba obešati na veliki zvon mojo kandidaturo? Kdo te je pooblastil čvekati o kompromisu s socialnimi demokrati, kdo?

Dr. Triller: Stori sem to, ker sem to spoznal za pravo in pa, ker je bilo — resnično.

Župan: Dobro! Recimo, da je bila resnica; toda ako bi bil ti diplomat, ravnal bi drugače. Kaj je bilo treba že sedaj izpostavljati se volivnemu boju, nastavljeni grbo, da bije po njej vsak, komur in kolikor se mu zljubi.

Dr. Triller: Kdor hlepi po časti, ne sme biti prerahločen. Ako si se bal boja, prepusti bi kandidaturo pogumnejšemu.

Župan: Prijatelj dr. Triller! Strahopetnosti mi vendar ne boš očital! Toda čemu se nastavlja ves mesec poprej, da imajo nasprotniki čas nabirati gradivo proti meni in ga izrabljati, ko bi teden dni zadostoval za našo agitacijo.

Dr. Triller: Prijatelj, ti si predomišljav! Ali res misliš, da bi nam zadostoval teden dni za ovržbo vseh očitaj, s katerimi te obkladajo nasprotniki, za razbodbane vseh tvojih dobrih in namišljenih svojstev? Motiš se! Še prekratek utegne biti čas do štirinajstega maja in ti utegneš —

Šesti prizor.

Zancek, dr. Triller in župan.

Zancek (pokuka pri srednjih vratih): Gespud zepan! Gespud dohtar Kam cakaja pred vratmi. A nej ih zapudim?

re ravno Ivan Hribar drzniti trditi, da ga jaz osebnostno sovražim, ko dobro ve, da sem mu še nedavno storil tako uslugo, kakršne mu v cellem življenju nikoli noben liberalci ni izkazal. (Klic: Za kruh kamen!) Če hoče, še je čas, da krene na drugi pot! Toda — roko stran od moje osebne časti! (Tako je!)

Kaj pa imajo gospodje liberalci od tega, da se vame obregujejo? Jaz vendar ne kandidiram v Ljubljani. V Ljubljani kandidira Kregar. (Živio Kregar! Klici dolgo ne ponehajo.) Kandidirajo Del Cott, Kristan itd. S temi naj se pečajo, jaz pa kandidiram v ljubljanski okolici (Živio-klici), in sicer ne na mojo osebo, ampak na program S. L. S. Rekel sem svojim volivcem: Če mi zaupate, da bom izvrševal program S. L. S., me volite. Če bi pa izprevideli, da jaz temu programu ne bi ostal zvest, bi bili nespametni, ako bi mene volili. Kajti ne volim se oseba, ampak za stranko se volim! (Dolgotrajni vihar, klici: Živio! Tako je!) Liberalcem se pri tem gre zgolj za staro taktiko. Liberalna stranka je vsled mojih odkritij jako neprijetno zadeta. Napadajo me samo zato, da bi se jaz pral in bi se obrnila pozornost proč od programa, Ivana Hribarja. Toda, jaz se bom do 14. maja s tem programom pečal in celo če bi mi očitali, da sem srebrne žlice kradel (Viharen smeh), ne bom odgovarjal, ampak neprenehoma program Ivana Hribarja študiral in razmotrival. (Ponovni smeh.)

Hribar se je na shodu v »Mestnem domu« bridko pritoževal, da se toliko z njegovo osebo bavimo. Toda on je vendar sam rekel: »Jaz sem moj program«, torej si moramo Hribarja ogledati, saj je treba programe gledati. (Smeh.) On pravi: Kje pa je krščanska ljubezen, da me tako ogledujete? Hribar misli pač, da se krščanska ljubezen pri njem začne in pri njem neha. (Bravo-klici.) Toda — on je svoj program, torej moramo njega gledati! (Viharna veselost.) Še nikdar nisem slišal, da prepoveduje krščanska ljubezen volivcem program kandidatov gledati in razmotrivati. Druga kandidata ni v Ljubljani, ki bi bil sam svoj program. (Smeh.) Saj nas je Hribar izzval: Mene pogledajte, jaz sem program. Dobro, mi si bomo ta program ogledovali; če bo dober, ga bomo volili, če ne, ga pa bomo pustili. (Veselost.) 14. maj je že predurimi, nam se zato mudi programe ogledat. (Burna veselost.) Tudi jaz si ga moram ogledati, kajti sem vester volivec. Hribarju pa še to-le povem: Delam ga osebno odgovornega za vsak napad na mojo osebo in čast iz liberalnega taborja. Proti niemu bom izvajal brezobzirno vse konsekvence, katere bo Hribar sam nosil. Osebito ne bom veljati pustil izgovora, da ni odgovoren za pisavo »Naroda«. Držal se bom izključno njega. To naj si zapiše za svoja ušesa. Jaz sem pripravljen, če je on, to pa je drugo vprašanje. (Burno pritrdjevanje.)

Iz vsega nastopa Hribarjevega se vidi, na kako trhlilih nogah stoji njegova stranka. Hribar mi je na shodu v »Mestnem domu« podtakal izjave, ki jih nikoli nisem izustil, potem je pa polemiziral s temi izjavami podoben rajnemu Don Kišotu. Hribarju pa so navdušeno pritrjevale njegove verne ovčice. Obžalovanja vredni so taki volivci!

Tako je dejal Ivan Hribar v »Mestnem domu«, da sem mu jaz predbacival njegovo dozdnevno premoženje in od njega zahteval, da mora berač biti. Vsi tu navzročni, ki ste slišali moj govor 14. t. m., veste, da to res ni. (Tako je!) Jaz sem kritiziral samo Hribarjev nastop 7. aprila, ko je pred ljubljanskimi volivci tolkel na svoj žep, češ, jaz nekaj imam, zato me morate voliti! Rekel sem, da je čisto vseeno, ali ima kak kandidat kaj v žepu ali ne, ampak da je odločilno to, kar ima v glavi in v srcu. (Res!) Zaradi mene

ima Hribar lahko milijarde, jaz mu jih ne zavidam, kakor on meni zavida moje šimeljne. (Veselost.) V privatne razmere se jaz načeloma ne vtikam, on je pa moje besede le za to zaval, da bi mogel meni očitati vse, kar baje imam. Sedaj pa liberalci ves čas ugibajo, ali imam milijon ali ne. (Veselost.) Še knofe menda štejejo. (Buren smeh.) Ima milijon, nima milijon, ima, nima itd., dokler ne pridejo do pravega. (Viharna veselost.) Jaz pa načeloma odklanjam vsako javno izjavo o svojih zasebnih trgovinskih razmerah, ker te nikogar ne briga, kot le mene samega. (Tako je!) Vendar rečem: Vsak somišljenik lahko pride k meni, če se zanima za moje privatne zadeve in lahko izve vse, kar želi vedeti — ker nimam prav nič skrivati. Moje življenje je odprta knjiga, v kateri lahko vsakdo bere. (Živahni živio-klici.) To malo, kar imam, sem si pošteno zaslužil. (Res je! Živio Šusteršič.) Nikdar pa nisem zahteval, da naj me kdo voli, ker nekaj imam. (Dolgotrajajoči živio-klici.) Pa tudi Ivan Hribar naj ne tolče na svoj žep, ampak svoja načela naj nam razodene in pot pokaže, po kateri misli hoditi, da bo v blagor ljudstvu. (Tako je! Klic: Sram ga je, da je liberalci!)

Očital mi je preteklo nedeljo, da se vtikam v njegovo razmerje z njegovimi delavci. Toda — cenjeni volivci — ali ni to socialna plat Hribarjevega programa? Mi moramo vendar vedeti, kako on, ki je sam svoj program, z lastnimi delavci postopa, da bomo vedeli, kateri je njegov socialni program v občini. (Tako je!) To je vendar, kar nas pri Ivanu Hribarju najbolj zanima, sedaj, ko ne bo volil samo bogatin, ampak tudi revež. (Viharni živio-klici! Frenetičen aplavz.) On je v »Mestnem domu« dejal, da sem jaz od njega zahteval, naj svoje premoženje razdeli med delavce. Tega jaz nikdar nisem trdil. (Niste! Tako je!) Ampak sem rekel, da Ivan Hribar svojim delavcem zaslužene mezde ne plača in da se je to pri javni sodniški obravnavi dokazalo in sicer ne enkrat, ampak opetovano. (Po dvorani zavrže pri tej priliki burni klici ogorčenja: Pfuj! Sramota! Škandal!) Hribar naj o svojih delavcih nikar preveč ne govori. Ako bi se tu še nadalje odkrivalo gotove stvari, mu to gotovo ne bo v čast. Izgovarjal se je na svojega oskrbnika; kaj bo k temu dejal oskrbnik ne vem. To je njegova stvar. Toliko pa vem, da v slučajih, katere sem jaz navedel, Ivan Hribar ni imel pravice se nanj izgovarjati. Slučaj je bil tale: Oskrbnik je dal od delavcev potrditi, da so izplačani. Pobotnice je poslal Ivanu Hribarju, da bi ta na podlagi pobotnice delavce izplačal. Hribar je pobotnico sprejel, denarja pa ni poslal, ne oskrbniku, ne delavcem. (Sramota! Pfuj-klici!) To je dokazano: nikoli Hribar tega ne bo mogel ovreči: to stoji in bo vedno stalo. Vsak delavec, ki ima v sebi količkar stanovske časti, ve, kaj naj županu odgovori dne 14. maja! (Klic: Plača naj, bomo rekli!) Saj je Ivan Hribar že plačal, ampak sodnija ga je morala preje prisiliti, da je plačal. (Burna veselost!)

Sploh pa moram Ivanu Hribarju svetovati, naj o svojih pravih raje molči. Ivan Hribar dá sodnijam strašno veliko dela, vse njegove pravde pa so čudne. Ali naj ga spominjam na Franceta Grebenca iz Škofje Riže, mlinarja in žagarja. (Viharno vzklikanje po dvorani) očeta sedmih nepreskrbljenih otročičev, katerega je Ivan Hribar — ne pozna ga slovenski jezik izraza, da bi to dejanje mogel primerno ožigosati — katerega je Ivan Hribar z vsemi silami izkušal pripraviti na beraško palico! (Viharni živio-klici! Sramota! Dol s Hribarjem!) Očeta številne rodbine je hotel uničiti (Ponovni burni klici!) le zato, da bi svet, ki ga je Grebenec od njega kupil, zopet poceni nazaj dobil! (Ogorčenje.) Količno truda je stalo, da se mu ta namera ni

posrečila. Cenjeni volivci, to je dokumentarno dokazano! (Dol s Hribarjem!) Sedaj razumete, zakaj sem izpočetka rekel, da naj tak človek, kar se čistih rok tiče, gre konkuriraj s kakšnim drugim, ne pa z menoj! In še več slučajev je, ki to potrjuje. (Klici: Župan!) Za danes naj to zadostuje!

Glede na socialni program Hribarjev smo si torej čisto na jasnem. Oglejmo si ga sedaj nekoliko kot agenta banke »Slavije«! Agentura je častivreden stan. Agenture torej Hribarju ne očitam. Nedopustno in čudno pa je, če kdo, ki je župan ljubljanski, to častno mesto zlorablja v konkurenčnem boju napram drugim zavarovalnicam. Vprašam vas, ali je to dopustno, ali se to za župana spodobi? (Klici: Ne!) Asi se spodobi, da pošlja pod kuverto »od ljubljanskega župana« pisma, v katerih pozivlje k zavarovanju pri banki »Slaviji«? Ali je prav, da so mestna poslopja pri tej banki zavarovana, zato ker je on župan? Ni samo za župana grdo, za celo Ljubljano je sramotno (Tako je! Res je!), če njen župan to častno dostojanstvo uporablja v take namene. Je pa to tudi skrajno krivično napram vsem drugim zavarovalnicam, ki tudi plačujejo mestne doklade. (Tako je!)

Ivan Hribar se je nadalje tudi zato vame zadržal, ker sem dejal, da so se za časa njegovega županstva doklade zvišale za 316%. Dejaj, da obžaluje moje poslušavce, ki so kaj takega morali poslušati. (Klic: Sebe naj obžaluje! Smeh.) Ivan Hribar je očividno pozabil na redgleditro, če jo je sploh kedaj znal, kajti ni mi znano, v katerem razredu je Ivan Hribar moral svoje študije prenehati. Preden je postal Hribar župan, smo plačevali 6% doklade. Sedaj jih pa plačujemo 25%, tedaj za 19% od direktnega državnega davka več. To se pravi: od 100 K direktnega državnega davka se je preje plačevalo 6 K mestne doklade; sedaj pa ta davek iznaša za 19 K več, t. j. 25 kron. 19 je pa — kar pokaže redgleditro — 316% in še nekaj več — v razmerju do 6. Sicer je pa tudi brez redgleditro vsakemu razumljivo, da sedaj plačujemo več kot štirikrat večjo doklado, kakor tedaj, ko je županoval Grasselli. Grasselli je bil sicer tih človek, ni toliko vetra delal, kakor ga Hribar, tudi ga nisi ob vsaki uri na magistratu dobil, ampak doklad nam le ni povišal. Bil je dober človek. (Veselost.) Hribar pa je na shodu v »Mestnem domu« dejal, da so doklade, dasi so višje kot takrat, ko ni on županoval, še vedno nizke. (Burna veselost.) In njegovi somišljeniki so mu celo pri tem menda pritrdile, zakar jih iskreno obžalujem, posebno če bi bili vmes tudi davkoplačevalci.

Neznansko se je pa Ivan Hribar osmešil s svojo dozdnevno akcijo v prilog delavskim hišam. Danes pred štirinajstimi dnevi sem vprašal, zakaj še ni ničesar storil za zdrava in ceno delavska stanovanja. On pa nato odgovori v »Mestnem domu«: Saj sem se na Dunaj peljal in sem govoril z ravnateljem tobačne reže in sem mu svetoval, naj delavske hišice zgradi! Jaz nisem vprašal, kaj je ravnatelj tobačne reže svetoval (Veselost.), ampak kaj sta on in občinski svet za delavska stanovanja storila! (Nič!) Ne samo, da nič nista storila, ampak celo polena so metali nasproti tistim, ki so za to vprašanje kaj storili. (Tako je!) Ivan Hribar ja pa končno sam moral priznati, da je uspeh njegovega dozdnevnega posredovanja bil — celih — 500 gld.! (Viharna veselost.) To je bila vsa njegova »akcija« za delavske hiše. En uspeh pa je naš shod 14. t. m. vendarle imel: Hribar si je začel glavo praskati (Živahna veselost), ko je premišljeval, da imajo odslej tudi delavci volivno pravico. Sad tega premišljevanja je bil, da je danes teden v »Mestnem domu« svojim vernim ovčicam dejal, da bo v kratkem predlagal, na se nekeje

kupi zemljišče za delavske hiše. (Klici: Kje pa? Veselost.) 10 let Ivan Hribar ni ničesar naredil, sedaj pa, ko imajo tudi delavci volivno pravico, hoče — predlagati. (Smeh.) Ali Hribar res misli, da so delavci tako zabiti, kakor njegovi pristaši?

Toda Ivan Hribar je naenkrat postal ves socialen. (Veselost.) On »pripravlja« predlog, da bodo mestni delavci tudi v nedeljo dobili plačilo. (Veselost.) On — čujte — pripravlja predlog. (Burna veselost.) 10 let se ni spomnil na to, sedaj pa kar predloge — pripravlja! (Ponovna burna veselost.) Od tega pripravljani delavci ne bodo siti. (Tako je!) 31. decembra jih je v javni seji v občinskem svetu blati, češ, da zanikrno opravljajo svoje delo! (Ogorčeni klici: Sram naj ga bo!), sedaj pa dela za njih skrivnostne blagotvorne priprave. Kakšnih vražjih priprav pa je treba zato? Pošteno naj jih plača, pa bo vse! (Viharni odobrjujoči vzkliki: Tako je!) Ravno v interesu teh slojev je, da Hribar 14. ma pade. Kajti, to vam povem, če Hribarja vržemo 14. maja, potem tudi leto 1908 ne bo minulo in Hribar ne bo več županoval ljubljanskemu mestu! (Živahni vzkliki: Živio! Tako je!) Jaz zadnjič nisem dejal, da bo tudi na ljubljanskem magistratu zagospodovala S. L. S., ampak sem dejal, da bodo ljudske stranke sploh ondi zavladale. (Živio-klici.) Če se bo šlo za to, da vržemo gnjilo, buržoazijsko magistratno stranko, ki v imenu svojega plesnivega liberalizma in v prid par mogotcem, zatira ljudske pravice, potem bomo ponudili vsakemu poštenemu nasprotniku roko, da ta gnjili terorizem skupno vržemo! (Tu zaorijo burni vzkliki po dvorani: Tako je! Res!) Potem bodo še pred pretekom leta 1908 na magistratu delale pametno in modernno socialno politiko ljudske stranke. Mestni delavci pa naj sedaj pri sebi — na glas tega seveda ne smejo, (Živahna veselost.) da jih magistratovski terorizem ne ugonobi — rečejo: Ivan Hribar svoje ljubljence na mestne stroške bogato plačaš, za nas pa imaš šele sedaj, ko ti voda v grlo teče — obljube; zato ti mi poplačamo 14. maja! (Viharni, dolgotrajni bravo-klici.)

Bil je pa Ivan Hribar še bolj predrzen. Obregnil se je ob našo obstrukcijo v kranjskem deželnem zboru. Večje nesramnosti ni moč niti misliti, da se zaletuje v našo obstrukcijo, ki je komaj pred enim letom v deželnem zboru na lajno igral in vihtel kravih zvonce. (Sramota!) Če stoji danes deželni zbor v znamenju obstrukcije, je tega kriv le Hribar in njegovi pajdaši, kajti samo ti obstruirajo sedaj in nihče drugi. (Burni klici: Tako je!) In potem je mož še tako predrzen, da govori o naši obstrukciji! Ali ne morem prezreti še enega nesramnega obrekovanja od strani Ivana Hribarja. Ponovil je v »Mestnem domu«, da sem jaz žrtvoval koroške Slovence. To je neumnostna neresnica. (Tako je!) Mi nismo bili in tudi sedaj nismo z razdelitvijo volivnih okrajev zadovoljni, ker so Slovenci prikrajšani, in prvi vrsti pa koroški Slovenci. Toda, ali naj bi bili zavoljotega z obstrukcijo onemogočili in vrgli celo volivno reformo? Kaj bi bili na to rekli naši volivci? Kamenjali bi nas bili in po pravici! (Navdušeni vzkliki: Tako je!) Eno stoji kljub vsem pomanjkljivostim: sedanja volivna pravica je veliko boljša in poštenjša kot je bila prejšnja. Kakor hitro bi bili mi začeli z obstrukcijo, bi bila volivna reforma pokopana in nove volitve bi se vršile po starem krivičnem volivnem redu, kar so tudi Hribar in njegovi kompanjoni iskreno želeli. (Sramota!) In če bi bili mi oštrirali, bi se bil dvignil isti Ivan Hribar ter bi bil po shodih oznanjal: Glejte jih, prepredili so splošno in enako voliv, pravico in prikrajšali ljudstvo! (Tako je!) Nihče se za korošce ni toliko trudil kakor jaz. (Dolgotrajni, živahni živio-klici) vse moči sem

Župan: Gospod doktor Kam naj vstopi. (Zancek odide.)

Sedmi prizor.

Kam, dr. Triller in župan.

Župan: Kake novice nam pa vi prinašate?

Kam: Klanjam se, ponižni sluga, gospod župan! Vesele! Vse je za nas!

Župan: Kako za nas? Ali tudi vi kandidirate?

Kam: Oprostite, prevzvišeni gospod župan! Mislil sem: za Vas!

Župan: Dobro! Ali ste govorili z vsemi volilci?

Kam (v zadregi): Z vsemi ravno ne, toda govoril sem s Turkom, s Franchettijem, s Zirkelbachom —

Župan: Dovolj! Govorite še z mojim slugo Zancekom; morda je tudi on za nas, potem imamo itak vse na naši strani. Z Bogom!

Kam: Moj najponižnejši poklon, gospod župan. (Odide malo poparjen.)

Osmi prizor.

Dr. Triller in župan.

Župan: Prismoda je ta tvoj koncipijent in naš agitator, prijatelj dr. Triller! Še par takih možakarjev, pa nas proglasé za —

Dr. Triller (se popraska za ušesi): Posebno duhovit mož res ni, toda čemu to meni očitaš? Sem li jaz kriv njegove omejenosti?

Župan: No, pustiva to! Kakoršen šef, tak —

Dr. Triller: Končaj! Ti si danes naktajnen! Ne misli pa, da boš nad menoj svojo čemernost in sitnost znašal! Doslej sem delal zate, boril se za tvojo slavo popolnoma nesebično — namestništvo župana mi pa še na

misel ni prišlo, čeprav me s tem klerikalci dražijo — ti pa me v zahvalo zbadaš! Agitiraj zase odslej sam, doktor Triller se odpelje v Nico. Z Bogom! (Razljučen odide.)

Deveti prizor.

Župan sam.

Župan: Moža sem razdražil. No, druge sem že tudi, vendar mi še vedno hodijo brisat prah s črevljev; prirejajo mi bakljade in serenade. Vrskajo veselja, ako jim pokažem le količkar prijazen obraz. In baš to je najlepši dokaz, da imam svojstva komandanta, da sem rojen za nekaj višjega. Sicer sem pripeljal že precej visoko, od lesene žlice do srebrne —

Deseti prizor.

Zancek in župan.

Zancek (pokuka pri srednjih vratih): Lepu jih prosm, gospod zupan, nej nekar tku glasno na guvareja ud žlice; uzuni jih en gospud caka in se je ud jeze kar stresu, k je slišu ud srebrnih žlic.

Župan: Odpravi tega gospoda, da se ne bo tresel pred mojimi vrati. (Zancek hoče oditi.) Stoj. Ko boš odpravil gospoda pred mojimi vrati, vrni se in pospravi mi po sobi, zlasti pa te opozarjam, da dobro sobo prezračiš. Jaz odidem. (Zancek odide.)

Enajsti prizor.

Župan sam.

Župan (viha nos): Zlasti prezračiti se mora soba, kajti današnji obiski so mi okužili ves zrak. Kam, brrr, dr. Triller, brrr! Ti ljudje niso zame! Odkar sem z Luiegerjem, z nekaterimi ministri in tako dalje, kolegijalno občeval, so mi kar zopni ti ljudje. No, nekaj časa bom moral pač še potrpeti ž njimi; da,

celo z Bolčevim Pepetom, s Zirkelbachom in drugimi takimi kostruni bo treba koketirati in kazati jim prijazno lice, dokler se ne popnem do svojega vzvišenega cilja. Potem, no potem —

Dvanajsti prizor.

Zancek in župan.

Zancek (vstopi pri srednjih vratih in se z roko snaži po trebuhu): Tesku sm ga udpravu; kar ni tou it. Jest na vem, kuku je tu, de s je tku tiste ta srebrne žlice, ke sa preh ud nh guvuril, tku h src uzenu.

Župan: No, pa sedaj je odšel?

Zancek: Seveda je udso, ampak sm ga mogu prou iz grda; pol me je pa zatu se u trebuh iz noga brcnu.

Župan (smehlaje): Ti si pa res siromak, Zancek! No, le potrpi tudi ti nekoliko, saj moram dovolj trpeti tudi jaz, čeprav me še ravno v trebuh ne brcajo z nogami. Le lepó vse uredi, kakor sem ti ukazal. Jaz odidem; za koliko časa, še ne vem. Poklič mi še poprej gospoda prezidijalnega tajnika!

Zancek: Ja, gospod zupan! (Odide pri stranskih vratih.)

Trinajsti prizor.

Župan sam.

Župan (pogleda na uro): Skrajni čas, da si pridobim drugih moči za agitacijo. Z doktor Trillerjem ni nič! Ta je odšel v Nico prespat moj ukor in svojo blamažo. Doktor Kam se je tudi nekoliko ohladil zame, kakor sem videl. No, pa takih mož itak ne potrebujem, ti so mi le v napotje, da ne morem tako naglo naprej, kakor bi rad. Treba mi bo drugih mož, ki imajo nekaj ugleda, ki niso politično tako prononsirani, ki —

Štirinajsti prizor.

Zancek in župan.

Zancek (vrne se pri stranskih vratih): Prec prideja gospud prezidijalni tajnik. Se en koscek vrzinke maja za pukadet, pa uja tuki.

Župan: Vražja žlahta, da sem si jo moral nakopati na glavo. Jaz ga ne bom čakal. (Gre proti srednjim vratom, katere mu Zancek do tal priklonjen odpre.)

Petnajsti prizor.

Zancek (stisne roke v žepe, natakne si ščipalnik na nos ter začne hoditi semtertja po sobi): Dons sa pa gospud zupan slabe vole. Prmejs, dohtar Kama sa ze tku ekspederal, de se je se men revez smilu. Gospud dohtar Trillar sa tud tku grdu gledal, ke sa zapustl moja kancelija, de sm se jh se jest skori ustrasu. Buh ve kaj bo iz tega. (Se prime za trebuh.) Prmejs, me trebuh buli. Kuku me je ta mrha brcnu, kar zvezde sm vidu.

Šestnajsti prizor.

Prezidijalni tajnik vitez Bleiweiss in Zancek.

Bleiweiss (pokuka pri stranskih vratih): Ali ni več gospoda župana?

Zancek: Sa ze sli, pa hedi sa bli! Sa rekl, de ne na veja, kdaj uja prsli nazaj.

Bleiweiss: U je! (Izveče viržinko iz žepa ter jo vtakne v usta): Zancek, maš malo ognja?

Zancek: Tistga pa zmeri zadost. (Prižge Bleiweissu viržinko.)

Bleiweiss: Hvala! Zdaj pa odhajamo tudi mi. (Odhaja.) Apropes! Zancek, ko bi se gospod župan nenadoma vrnil, pa mi telefoniraj k »Elefant« v kavarno. Adijo! (Odide.) Od zunaj se še sliši pasje lajanje, nato vse utihne. Zancek se vsede za županovo mizo ter prebrskava po »Šriftah«.)

(Zagrinjalo pade.)

Preljubi moj Tavčar,
zakaj si šel spat;
zakaj si prepustil
mi boj za mandat?

Poglej kak se moram
zani, revež, poti!
Do grla teh bojev
že davno sem sit.

Vsak, kdor me kje sreča,
smeji se m' v obraz;
in to, dragi, moram
prenašati — jaz!

Glej, srce mehkejšo
mam kot »margarin«;
oh, predno bom zvoljen
desetkrat bom — hin!

x.

Ij Nečuvono postopanje! — Pozor vo-
vci! Pristaši magistratne stranke so kar
v en dan izrekli veliko število vo-
vcev, ki že nad eno leto stalno prebivajo v
Ljubljani in so bili v volivnem imeniku vpri-
šani kot volivci. Liberalci so se poslužili na-
radnega sleparstva, ker računajo na to, da se
dotični tekem 24 ur ne bodo oglašili na magi-
stratu in dokazali svojo pravico. Izrekli mi-
rati so splošno znani gospodje pod lažljivo
pretezo, »da ne bivalo eno leto stalno v Lju-
bljani«. Izrekli mirati so taki posestniki, ki so
leta in leta v Ljubljani, uradniki, ki so bili
vedno v Ljubljani in veliko število delavcev.
Nekatere delavce so izrekli mirati pod lažnji-
ko trditvijo, »da jih ni več v tem stanovanju«
— magistrat jim je pa to v ista stanovanja
gostavil! S. L. S. je izrekli mirati le one na-
sprotnike, o katerih se lahko dokaže, da niso
eno leto v Ljubljani, liberalci so pa izrekli mi-
rali vsakega, kdor jim je prišel pod roko. Tudi
take sleparije liberalcem ne pomorejo! Vsi, ki
dobe obvestila, da so izrekli mirati, naj se
nemudoma potrudijo v naše uredništvo, ker
imajo za svoj odgovor magistratu le 24 ur
časa!

Ij »Naša Sloga« in županovi banketi.
»Naša Sloga« v Pulju je navdušena za kandi-
daturu Ivana Hribarja pl. Programa. To na-
vdušenje menda prihaja od občudovanja slo-
vanske gostoljubnosti, s katero je župan Hri-
bar postregel z vabili »od ljubljanskega žu-
pana« raznim gostom ob vseslovenskem sho-
du. Gospodje so se čudili Hribarjevi poštvo-
valnosti — mi pa smo zvedeli, da je bil v
posebni seji občinskega sveta nakazan Hri-
barju zato znaten kredit. Tako bi torej pogo-
ščal lahko tudi županov Zancek za — tui de-
nar. Zato gospodje okoli »Naše Sloga« ne
hvalisajte Hribarja za zasluge — drugih! Vi
ste v Pulju, mi pa v Ljubljani, Ivana Hribarja
in vse lepe njegove lastnosti mi mnogo bolje
poznamo. Ne Ljubljancanom prepustite, kaj
naj store ž njim!

(Shod trgovskih uslužbencev) so priredili
socialni demokratije v soboto zvečer v pivo-
varniški restavraciji pri Perlesu. Udeležencev
je bilo okoli 40, med temi je bilo pa tudi ka-
kih 10 socialnodemokratskih železničarjev.
Shod je otvoril Kocmur, ki je dejal, da libe-
ralci vabijo uboge, nezavedne delavce v go-
stilne, kjer jih do nezvesti upijajo. Nato je
govoril Kristan. Med drugim je izjavil, da bi
on ne kandidiral, če bi se zato šlo v državnem
zboru, kako bi se na Gradu napravila oštarija
in kapelica. Obdeloval je tudi precej liberalno
stranko s Programom. Liberalci gredo k de-
lavcu, pa mu dajo 10 K, seveda ne zaradi
tega, da bi Hribarja volil, ampak zato, da bo
agitiral za njega. Liberalci upajo na zmago
edino s svojim denarjem. Od l. 1900 do 1907
niso niti enkrat stopili med ljudstvo, niti Hri-
bar, niti Tavčar. Sedaj pa bi radi šli povsod
med ljudstvo, ker potrebujejo ljudske glasove.
A takrat, ko so delavci štrajkali, so jih iz ro-
tovža vozili po »šub« iz Ljubljane. Liberalci
sleparijo. Če more liberalna stranka zmagati,
more le s sleparijo in z denarjem. Treba je,
da se par liberalnih sleparjev zapre še pred
volitvijo. Če store volivci svojo dolžnost,
mora priti socialni demokrat v ožjo volitev.
Če vas bo kdo vprašal, kaj sem vam obljubil,
rečite nič. Posamezni poslanec ne more v
državnem zboru nič. Kdor ima večino v dr-
žavnem zboru, tisti bo odločeval. Hribar je
skozi šest tednov en dan bil pripravljen kan-
didirati, drugi dan pa zopet ne. Šele, ko je
petelina vstrelil na jagi, se je vesel odločno iz-
javil. Na Dunaju noben poslanec ne bo vedel
vsega, kajti, če bi eden vse vedel, bi ne bilo
treba državnega zbora. Ko je nehal sodrug
Kristan, je povedal sodrug Kocmur, da se go-
vorijo po Ljubljani, da imajo liberalci za 14. maj
najetih že 50 do 60 fiakarjev. Povedal je
tudi, kako so knjigoveza Zirkelbacha vrgli iz
neke gostilne na Marija Terezije cesti ven,
ker je agitiral za Hribarja. Ko je bila stavka
pri Koslerju, so šli socialni demokratije prosit
Vončino, da bi se jim za shod proti plačilu
prepustila dvorana »Mestnega doma«. Von-
čina pa je dejal, da ne more tega on dovoliti,
sicer pa če se delavcem pri Koslerju ne do-
pade, gredo lahko delati drugam. Ko so pa
prišli socialni demokratije h Hribarju, je ta
odločno izpovedal, da ne more dovoliti, ker se
ne mara nikomur zameriti. Kocmur je dajal
volivcem še razne nauke in potem se je shod
zaključil.

Ij Magistratni uslužbenci in shod S. L. S.
Sijajen shod S. L. S., ki se je včeraj vršil v
»Unionu«, je že naprej spekel magistratovce.
Spravili so zato v sobotni »Narod« laž, da so
magistratni uradniki in sluga vabila nazaj po-
slali. »Narodu« v pomirjenje konstatiramo,
da vabila nihče ni nazaj poslal! »Narodove«
notice tudi na magistratu ne bodo nikogar
ustrašile temelito se poslužiti — tajne voliv-
ne pravice. Hribarjevo in »žlahtino« pro-
tekcijsko gospodarstvo bo 14. maja tudi od

strani magistratnih uslužbencev dobilo zaslu-
ženo plačilo!

Ij Občinski svet ljubljanski ima jutri zve-
čer sejo. Na dnevnem redu je tudi volitev žu-
pana, podžupana in odsekov.

Ij Afera Dachs. »Slovenski Narod« z
velikim zadovoljstvom piše o tem, da je v
znani kazenski pravdi med njim in gospo
Dachs bil Malovrh obsojen samo na 30 K
Mislili smo, da bo »Narod« o stvari mol-
čal. Lepega se pri razpravi o Malovrhu ni
prav nič čulo in le naši honetnosti naj se
zahvalijo, če za danes še o marsičem mol-
čimo, kar meče na kavalirja Malovrha po-
sebno snažno luč. Poročila o razpravi ne
prinesemo, ker v celoti ni bila zanimiva,
pač pa hočemo povedati posamezne zani-
mivosti. Zastopnik Malovrhov, dr. Tavčar,
je po naročilu Malovrhovem priznal, da je
njegov glavni urednik Miroslav obrcal gospo
Dachsovo. To je značilno za kavalirja Malo-
vrha, ki še vedno koraka v Sokolskih vr-
stah. Kljub nizki kazni se pa Malovrhu ni
prav dobro godila tekem razprave. Ni ve-
liko manjkalo in prišel bi bil v preiskavo
in skoraj gotovo tudi v obsodbo zaradi
hudodelstva težke telesne poškodbe. Če se
je stvar drugače zasuknila, se ima zahvaliti
samo okolnosti, da ni dr. Foedrantsperg
tako prvi dan gospe Dachsove notranje
preiskal, ampak šele čez dva ali tri dni.
Gospa Dachsova je namreč takoj po napadu
Malovrhovem težko obolela in po zdrav-
niškem izreku ne bo ozdravela vsaj še tri
tedne. Ker je pa dr. Foedrantsperg ni takoj
notranje preiskal, se danes ne da več z vso
sigurnostjo dognati, da je njena težka bo-
lezen posledica Malovrhovega ravnanja.
Sodni izvedenec g. dr. Plečnik je sicer iz-
rekel mnenje, da je zelo verjetna zveza
med boleznijo gospe Dachsove in Malo-
vrhovim ravnanjem, a s sigurnostjo, ki je
potrebna za obsodbo, se to ne da potrditi.
Vsa pravda je bila odvisna od izvida in
zdravniškega izreka dr. Foedrantsperga, ki
pa se je celo bal k sodišču priti zoper
Malovrha pričati. Če bi bil dr. Foedrantsperg
ali kak drug zdravnik gospo Dachsovo ta-
koj prvi dan, ko je tožila o notranjih
bolečinah, tudi notranje preiskal, bi naj-
brže Malovrh ne popival od veselja, ker je
pri celi zadevi dvakrat odletel, kakor Ne-
mec pravi, »blos mit einem blauen Aug«.
Prvič je namreč dobil »modro oko« od roke
gospe Dachsove v resnici, drugič pa v
prenesenem pomenu z globo. Do
sodbe sploh tudi ni kazal Malovrh posebne
korajže. O prvi razpravi niti poročali niso
v »Narodu«, k sodišču pa Malovrh nikdar
ni imel korajže priti. Prišel je obkrat Pusto-
slemšek, kojemu je dr. Tavčar dal javno
zelo potrebno lekcijo, ko je rekel: »Pri-
znam pa odkrito, da je imela gospa Dachs
ves povod biti razburjena zaradi pisanja v
»Narodu«. Čeprav sem gospodom že ope-
tovano naročil, naj v listu puste ženske pri-
miru, so vendar gospo Dachs po nepotrebnem
napadli!« — Pustoslemšek sam zna še
priti v položaj, da mu bo silno neprijetno,
če se bo pisalo o tej ali oni dami, zato naj
si nauk dr. Tavčarjev dobro zapiše za ušesa!
— Povemo pa, da afera Dachs še ni kon-
čana. Šla bo stvar naprej in sramotilci na-
šlih žen naj bodo sigurni, da vsakega iz-
med njih še zadene zaslužena kazen. Za to
ne bomo pustili v prihodnje skrbeti več
ženskih, ampak skrbeli bomo sami!
Malovrhu in pa vsem pri »Narodu« dajemo
pošten svet, naj nas z afero Dachs in sli-
čnim ne izzivljejo, ker sicer bomo go-
vorili!

Ij Ravnatelj g. Rajko Samsa je danes
zapustil Ljubljano ter se je preselil s svojo
velečenjeno rodbino v Opatijo. Naj bi našel
ob sinji Adrijii popolno zadovoljnost, ter
naj bi še mnogo let se veselil najboljšega
zdravja. Njegovi tukajšnji mnogoštevilni
častilci pa žele, da bi se skoro zopet po-
vrnil v njihovo sredo!

Štajerske novice.

Š Grofica Lonyay aretirana. V Celju
so na zahtevo orožništva ustavili avtomobil,
v katerem se je peljala soproga umrlega
prestonaslednika Rudolfa, grofica Lonyay
z dvema spremljevalkama. Tukajšnji oblasti
se je iz Rake na Dolenjskem brzojavilo, da
je grofica povozila nekega moža. Vendar
druga došla poročila trdijo, da je dotičnega
moža povozil neki drug avtomobil.

Razne stvari.

Stavka pariških natakarijev. Gostilničar-
ska zadruga je izjavila, da zatvori rajše go-
stilne, nego da se pogaja z natakariji.

Stavka pariških kuharjev. V Parizu
stavka 2000 kuharjev in kuharskih vajencev.

Telefonska in brzajavna poročila.

SHODI NA GORIŠKEM.

Gorica, 29. aprila. Včeraj je priredila
»Sloga« šest shodov. Liberalni shod v So-
vodnjah je bil razbit.

CESARSKI RAZGLAS.

Praga, 29. aprila. Cesar je izdal raz-
glas na obedve narodnosti v češkem kralje-

stvu, kjer pravi, da se je na podlagi splošne
in enake volivne pravice ter ministerstva v
katerem so zastopane različne narodnosti,
ustvaril predpogoj za sporazum med vsemi
avstrijskimi narodi. »Smatral bi za svojo naj-
večjo srečo, če bi potem, ko sem prestal sam
vse bolečine narodnostnega boja, tudi užival
kedaj veselje, da se je povrnil mir med vse-
mi narodnostmi.«

.CESAR NI HOTEL SPREJETI DEPUTA- CIJE NEMŠKIH ŽUPANOV.

Liberce, 29. aprila. Zastopniki in žu-
pani nemških mest na Češkem so se namera-
vali podati v posebnem odposlanstvu k ce-
sarju, da mu razložijo nemške želje in raz-
jasnijo, da je baje potrebna upravna razdeli-
tev Češke v dva dela. Ministrski predsednik
Beck pa je odposlancem naznanil, da cesar
deputacije ne bo sprejel, na kar so ti seveda
svojo namero opustili. Cesar ne želi dotakniti
se političkih vprašanj, ki bi neugodno vpli-
vala na Čehe.

STROMBOLI BRUHA.

Mesina, 29. aprila. Včera je začel
Stromboli zopet bruhati. Iz njegovega žrela
se je vili precejšnja reka lave. Mnogo šip v
okolici je bilo razdrobljenih. Izbruh je uničil
brzojavno zvezo med Lipari in Stromboliem
in se more občeavati le ponoči z optičkim br-
zojavom.

ČASTNIK, KI JE USTRELIL ODERUHA, OPROŠČEN.

Pisa, 29. aprila. Tukajšnje sodišče je
oprostilo nadporočnika Ventura, ki je pred le-
tom ustrelil nekega oderuha, ki je iz njega
hotel izsiliti veliko svoto denarja. V boju, ki
se je vršil med nadporočnikom in oderuhom,
je bila ustreljena tudi oderuhova mati in ra-
njen njegov sin. Ljudstvo je oproščenemu
častniku burno akklamiralo in ga na ramenih
neslo iz dvorane.

KMEČKO ODPOSLANSTVO PRI CARJU.

Berolin, 29. aprila. Car je posebno
kmečko odposlanstvo, ki se je k njemu poda-
lo, milostno sprejel in je vsakega posebej
vprašal za agrarne razmere v njegovi vasi.
Car je nato kmetom predstavil malega pre-
stolonaslednika, katerega je carica prinesla v
sprejemno sobo v naročju. Kmetje so se gl-
njeni klanjali carju in sinčku ter se nato po-
dali vsi k obhajilu, hvaleč carja.

SNEG NA GORIŠKEM.

Gorica, 29. aprila. Tudi na Goriškem
je včeraj padel sneg. Po hribih je medlo po-
nekod cel dan.

FRANC JOZE FOVA grenka voda.

Dobro ohranjeno 939 3—3

damsko kolo

skoro novo, se **proda** po zelo nizki ceni
zaradi selitve.

Naslov pove upravništvo »Slovenca«.

Sladoled Ledena kava

pri 973 1

Jakobu Zalazniku,
Stari trg šte. 21.

Zahvala.

Za vse srčne dokaze iskrenega
sočutja ob smrti mojega ljubljene
soproga, gospoda

Jakoba Dolinarja

gostilničarja »pri kroni«

kakor tudi za mnogobrojno sprem-
stvo pri pogrebu dragega pokojnika
izrekan tem potom vsem in vsakemu
posebej svojo srčno zahvalo.

Škofja Loka, 29. aprila 1907.

976 Marija Dolinar.

Ugodna prilika.

Na **Gorenjskem** v lepem
kraju se **proda** po ceni

hiša

v kateri je dobro vpeljana
trgovina z mešanim blagom.
Letnega prometa okrog 40.000 K.
Hiša je pri župni cerkvi in blizu
železnice. 997 3—1

Naslov pove iz prijaznosti
upravništvo »Slovenca«.

Zahvala.

Poselsko društvo sv. Marte v Ljubljani se
iskreno zahvaljuje glavni kranjski hranilnici za veliko-
dušni dar 300 kron.

Bog povni stotero!

Za društvo sv. Marte:

Jos. Potokar
t. č. predsednik.

974 1—1

v angleškem skladišču oblek
O. Bernatovič, Ljubljana Mestni trg 5,
903 12—6

Zahvala.

Ignacij Florjančič, sprejemnik
užitninskega zakupa se najiskrenejše za-
hvaljuje v svojem in v imenu svojih
otrok vsem svojim sorodnikom, znan-
cem in prijateljem za mnoge izraze od-
kritosrčnega sočutja ob boleznih in smrti
ljubljene matere, oziroma stare matere
in tašče, gospe

Marije Florjančič

kakor tudi za obilno spremstvo pri
pogrebu. Zahvaljujem se posebno go-
spodom uradnikom užitninskega zakupa
za častno udeležbo pri pogrebu in po-
klonitev krasnih vencev.

Še enkrat hvala vsem!

V LJUBLJANI, dne 29. aprila 1907.

Tužnim srcem naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znanecem pre-
bridko vest, da je Bogu Vsemogočnemu
dopadlo, poklicati k Sebi našo predobro,
iskreno ljubljeno mater, oziroma staro
mater in taščo, gospe

Marijo Florjančič

soprogo užitninskega sprejemnika

ki je danes ob 6. uri zvečer, po dolgem
trpljenju, previdena s sv. zakramenti za-
umirajoče, v starosti 70 let preminula.
Pogreb nepozabne rajnice se vrši
v nedeljo ob 4. uri iz hiše žalosti, Du-
najska cesta št. 31, na pokopališče k
Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale
v cerkvi Marijinega Oznanjenja.
Drago pokojnico priporočamo v
blag spomin.

V LJUBLJANI, dne 26. aprila 1907.

972

žalujoči ostali.

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice števil. 12

Štev. telefona 210.

priloga slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborni

2469 150-38

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

U Dragi pri Zatičini tik glavne ceste je na prodaj **hiša št. 31**

po domače pri „Ferberžarji“ z gospodarskim poslopjem in lepim vrtom, radi rodbinskih razmer. Poslopje je tik tekoče vode in le pol km. oddaljeno od post. Zatičina. Kupci naj se oglase ravnotam.

977 1-1

Ugodna prilika!

Trgovina z modnim in galanterijskim blagom se radi opustitve proda pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod „Affarist 1000“, poste restante Gorica. 942 4-2

V jugozapadni Istri, na prijaznem griču z razgledom na morje, v sredi lepih vinogradov, potrebuje bolehn župnik 956 8-3

subsidijarja

za prav lahko službo, katero zmore tudi duhovnik v pokoju. Dohodki so prav dobri in stalni. Prijaznih priglasi prosim na upravništvo „Slovenca“, kjer povedo natančne pog. je.

Ugodno in ceno se prodaja lepa enonadstropna hiša, obstoječa iz 14 prostorov, vrtom, hlevom in vodnjakom, 8 let davka prosta, pri veliki cesti, v bližini Bleda. Na vplačilo K 6000, ostalo ostane lahko vknjiženo. — Več se izve pri lastniku **Anton Por-u, Rečice 15, p. Bled.** 784 20-16

Koncesija za gostilniško obrt se takoj odda.

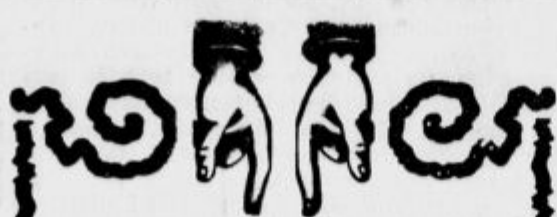
Več o tem: **Vegove ulice 6, I. nadst.**

Pridnega in vestnega konjskega hlapca

sprejme pod ugodnimi pogoji **parna mlekarja v Medvodah.** 947 3-3

Proda se posestvo na Glincah pri Ljubljani

radi bolezn pod jako ugodnimi pogoji. V hiši je že nad 50 let obstoječa **gostilna z velikim senčnatim vrtom** in z vrtom za sočivje. — Zraven je velika vinska klet, pripravna za kakega vinskega trgovca in veliko skladišče, pripravno za vsako trgovino. — Naslov pove upravništvo „Slovenca“. 932 7

Prodajo

se po nizki ceni čisto dobro ohranjena okna, vrata, leseni podi, železne ograje l.t.d. l.t.d. od demollirane Škrjančeve hiše v Kopitarjevi ulici. Cene izvedo se pri stavbn. podjetju na licu mesta. Prednost imajo oni kupci, kateri prevzamejo vsegori navedene predmete

980 3-1

Popolna oprema za novorojence, otroško perilo za vsako starost v zalogi priporoča znana trgovina perila **C.J. Hamann, Ljubljana.** Perilo lastnega izdelka. 1870 ustanovljeno 1870.

534

8

Pozor!

Največja zaloga nagrobnih spomenikov

katero imam v zalogi iz vseh vrst marmorjev, umetno izdelane; ravno tako so v zalogi

nagrobni okviri.

Preč. duhovščini in slav. občinstvu se priporočam za vsa umetna cerkvena in stavbinska dela po zmernih cenah.

Nagrobne spomenike prodajam radi preselitve obrti po zelo nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

871 12-3

Ignacij Čamernik

kamnosek, Komenskega ulice 26 v Ljubljani.

975 1-1

P 27/1
61

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri **C. kr. okrajnem sodišču v Idriji**, odd. I., je po prošnji kuratorja Apolonije Brence, Franceta Primožiča v Žireh na prodaj po javni dražbi sledeča nepremičnina, za katero se je ustanovila pristavljena izklicna cena in sicer **zemljišče** vlož. št. 5 katastr. občine Dole v celoti ali na kose:

A. v celoti na 11446 K 57 v

B. na kose:

1. stavbišče parc. št. 39 s hišo, hlevom in kozolcem	630	—
vred za ceno	127	53
2. njiva parc. št. 327 na	123	21
3. " " " 332 " " " "	204	78
4. " " " 334 " " " "	669	63
5. " " " 335 " " " "	1335	94
6. travnik " 333 " " " "	86	67
7. " " " 336 " " " "	2821	08
8. gozd " 326 " " " "	744	50
9. " " " 338 " " " "	4703	23
10. pašnik " 237 " " " "		

Dražba se bo vršila

dne 8. maja 1907 ob 9. uri dopoldne

na licu mesta v **Doleh št. 22.** — Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Kurator Franc Primožič ima pravico tekom 3 dni po dražbi preklicati domik.

Dražbeno izkupilo je položiti v sodno shrambo.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodišču, oddelek I., ali pa pri dražbi.

C. kr. okrajno sodišče v Idriji, oddelek I.,
dne 22. aprila 1907.

Priporočilo.

Slavnemu občinstvu in preč. duhovščini vljudo priporočam vsa v kamnoseško stroko spadajoča dela iz vsakovrstnega in trpežnega kamna, kakor tudi veliko zalogo prav lično izdelanih

nagrobnih spomenikov.

Prevzamem tudi napravo **kompletnih rakev** kakor vseh vrst kamnoseških del na pokopališču in tudi na deželi, po najnižji ceni. Upajoč, da me slavno občinstvo z obilnim delom počasti, bilježim z vsem spoštovanjem vdani

Fr. Kunovar, kamnosek pri Sv. Križu v Ljubljani in v Dolnicah 1, p. Št. Vid nad Ljubljano.

Opozorjam, da izvršujem naročila na žgano apno in kamen za kamnoseško in zidarsko obrt iz lastnega kamenoloma.

800 Naročila sprejemam pri pokopališču in v Dolnicah. 10-7

Podružnica : v Spljetu. :

Delniška glavnica:
: K 2.000.000. :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

ponuja vsakovrstne srečke po dnevnem kurzu proti poljubnim mesečnim odplačilom, dovoljuje predjeme na srečke in druge vrednostne papirje.

Zamenjava valute in novce po dnevnem kurzu, diskontuje kulantno devize v laških lirah.

Vloge na knjižice in v tekočem računu obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po **4 1/2 %** Rentni davek plača banka sama.

Podružnica : v Celovcu. :

Rezervni fond:
: K 200.000. :

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala strana, Most ulice 17, Baden, Uolka Lipa, Česká Kamenice, Moravský Zumburg, Hötting, Novi Jiřin, Piseo, Svitava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vokal Renowega), III. Löwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 150 47

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako. kapital K 18.000.000. Reser. sklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje izrebranih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

zanje zastavil, žal, da ničesar doseči nisem mogel. Vlada se je sklicevala nam nasproti na koroške poslance od nemške ljudske stranke, ki so bili vsi proti taki razdelitvi volivnih okrajev, kakoršno smo mi hoteli, in dejala: Žal, da ničesar ne morem storiti. Storili smo vse, kar smo mogli in sedaj se kaže in je veliko upanje, da bodo koroški Slovenci imeli gotovo svojega poslanca. Vprašam vas, ali je bolje, da imajo enega ali pa nobenega? (Tako je! Res je!) In ali je bolje, če bodo naših poslancev 24, ali pa je bolje, če bi jih samo 15 bilo? In ali ni boljše, da bodo vsi ti poslanci res ljudski poslanci, ne pa zastopniki privilegirancev? (Tako je!) Za nas, ki smo demokratiška stranka, je bila sveta dolžnost, da smo volivno reformo z vsemi silami podpirali. (Viharno odobravanje.)

Sedaj pa pridejo na vrsto Hribarjeve železnice. (Živahna veselost.) 7. aprila je dejal: Vlada se je odločila za tretjo železniško zvezo s Trstom. Jaz sem na to 14. aprila dejal, da je to čisto navadna izmišljotina. Nato je Hribar 21. aprila v »Mestnem domu« sam priznal, da ni res, da bi se bila vlada odločila za tretjo zvezo s Trstom. (Čujte!) temveč, da mu je le en sekcijski načelnik kazal neki zemljevid in gori narisan to železnico. Ne vem, ali ima Hribar smolo ali srečo: ta sekcijski načelnik, ki bi lahko o tem pričal, je že umrl. (Burna veselost.) Obenem, ko je trdil, da S. L. S. še nobene železnice ni dosegla, je Hribar v isti sapi priznal, da je dolenska železnica zasluga dvornega svetnika Sukljeta (Po dvorani zaorijo navdušeni klici: Živio Suklje! Vse aplavdira, vzklikov in ploskanja ni konca.), kandidata S. L. S. (Frenetičen aplavz se ponovi.), ki je vstopil v naše vrste, ko je videl, da je v naši stranki pošteno delo za ljudski blagor. (Burni živio-klici.) In kdo drugi ima zasluge, da se bo gradila letos železnica Trebnje-St. Janž, kot ravno naša stranka? Te železnice, ki bo največjega pomena za Ljubljano, ki bo vsled nje dobivala cenejši prevoz, ker bo strti monopol Trboveljske družbe, Ivan Hribar ne pozna ali noče poznati. Če je ne pozna, je ignorant, če zanjo vedeti noče, je pa neresnic govornik. (Klici: Tako je!)

Ivan Hribar pa se je tudi silno žalostil, ker se ne morem navduševati za njegove fantastične projekte za ljubljanskim Gradom. Jaz sem na shodu 14. aprila dejal, da če ima vlada nekaj stotisočev za Ljubljano na razpolago, naj jih da za delavske hiše, za zdrava in ceno delavska stanovanja, ne pa za Hribarjeve projekte za ljubljanski Grad. (Tako je! Bravo!) In glejte: župan Hribar imenuje to barbarično! (Skandal!) Barbarično je to, če morajo delavci stanovati po plesnivih luknjah! (Tako je! Burni vzkliki!) Ivan Hribar pravi: Na Gradu bom ustanovil ljudsko knjižnico in umetniški muzej. Ljudska knjižnica gori na Gradu je največja budalost. (Tako je! Veselost.) Hribar bi bil že zdavno lahko ustanovil ljudsko knjižnico, ampak v mestu naj jo napravi (Tako je!), ne pa da bi morali na Grad lezti knjige brat ali pa vzpenjačo plačati. (Tako je!) In umetniško galerijo bo Ivan Hribar na Gradu napravil, tuji pa jo bodo prišli iz vseh krajev sveta gledat. Kaj pa pravzaprav misli Hribar? Za tako galerijo so vendar potrebni umotvorci. Ali bo Ivan Hribar pokupil galerijo Pitti v Florenciji (Smeh.), ali bo pa naprosil papeža Pija X., da mu za njegov muzej na Gradu prepusti vatikanske zbirke? (Viharna veselost.) Hribar očividno pojma nima, kaj je umetniška galerija, ker sicer ne bi delal tako konfučnih projektov. Na Gradu naj se napravi lepo šetališče in ceno restavracije; od tega bo ljubljansko prebivalstvo res kaj imelo. Tuje pa Grad ne bo privlekel. (Tako je!)

Naposled se je Ivan Hribar z njemu lastno brezaktnostjo zopet dotaknil tajinstvenega narodnega podjetja, katero je že v svojem govoru dñe 7. t. m. strankarsko zlorabljal. Sedaj mu je očital nedoslednost, češ, da sem izpočetka obljubil svoje sodelovanje pri podjetju, potem pa izjavil, da ne bom sodeloval. Jaz sem pa samo dejal, da ne bom sodeloval pri podjetju, ako mu bo načeloval Ivan Hribar, ki je to podjetje, katero bi moralo biti nadstrankarsko. (Tako je!) izrabljaj v strankarske namene, da poveljuje svojo kandidaturu in jo priporoči, ne zmešče se za to, da s takim postopanjem kompromituje dobro narodno stvar.

Saj so mi še sami somišljeniki Hribarjevi rekli, da je Hribar breztaktno postopal, ko je izrabljaj skupno nadstrankarsko, zgolj narodno podjetje v svoje namene. (Viharno ogorčenje proti Hribarju.)

Smešno in predrzno pa je, če Hribar trdi, da sem zlorabljal proti njemu Luegerjevo ime. Jaz sem na shodu v »Unionu« 14. aprila dejal: Hribar je, takoj ko je zasedel županski stolec, zahteval povišanje plače, Lueger pa je nasprotno zahteval, naj se mu plača za polovico zniža. Ivan Hribar vleče dvakrat večjo plačo, kakor njegov prednik. Ta paralela je bila čisto naravna in se je usiljevala. (Tako je!) Hribar se je čutil zadetega in se je danes teden v »Mestnem domu« skliceval na »koligialno občevarje« z Luegerjem, to se pravi, da ga dr. Lueger, kadar je k njemu prišel, ni takoj vrgel. (Burna veselost.) Lueger je vendar olikan in prijazen človek. To pa lahko rečem, če bo Ivan Hribar 14. maja padel, bo to ravno Luegerja silno veselilo. (Burno pritrjevanje.)

Liberalni terorizem je sedaj, ko se bliža volivni dan, nečuveno narastel. Ponavljam še enkrat: Ne uradnik, ne gospodar, ne podjetnik ne sme pritiskati na svoje podložnike, posele in uslužbence, da volijo proti svojemu po-

litiškemu prepričanju, in če bi kdo poizkušal le količkar pritiskati na koga, ali mu groziti, ali oškodovati ga, naj prizadeje uradnik, uslužbenec ali delavec pride nemudoma k meni ali pa naj to naznani volivnemu odboru v uredništvu »Slovenca«, in dotičnemu gospodarju ali uradniku bomo poskrbeli za nekaj tednov ričeta, naj si bo to župan ali svetnik, ali trgovec ali kdorkoli. (Tako je!) Le pogumno na volišče za svoje lastno prepričanje. (Živio!)

Čuje se pa tudi, da so liberalci sklenili, da bodo do 14. maja pridno za pijačo dajali. (Veselost.) Ti ljudje hočejo torej volivce za Hribarja napojiti. (Veselost.) To je sicer tudi kaznjivo podkupovanje, toda ni potreba v tem oziru kaj ukreniti. Kar Vas je tukaj, nobenega tudi za en hektoliter ne bodo pridobili! (Burna veselost. Klici: Nikoli! Nikdar!) Če pa je ravno kdo žejen in ga liberalci vabijo na pijačo, no, pa naj gre pit. (Živahna veselost.) Bo vsaj liberalce v večje stroške spravil, dne 14. maja pa bo volil Kregarja. (Burna veselost! Dolgotrajni klici: Živio Kregar!)

Kakor je položaj, dam Hribarju dober svet, svet najboljšega prijatelja: Naj odstopi, dokler je še čas! Naj osvobodi Ljubljano svoje candidature! V nas vseh je ena sama zaveza, eno samo prepričanje, ena sama misel in volja, — da mora 14. maja, ali pa, če treba, 23. maja, pasti v Ljubljani tista stranka, ki je edina v deželi nasprotovala splošni in enaki volivni pravici. (Burni klici: Sramota! Pasti mora!), tista stranka, ki se je dne 15. novembra 1906 na svojem shodu izrekla za splošno in enako volivno pravico, komaj teden pozneje pa na Dunaju glasovala po svojih poslancih za neenako pluralno volivno pravico. (Sramota! Skandal!) Politična pravica in dostojnost zahtevata, da dobi taka stranka dne 14. maja zaslužen plačilo in se ji dokaže, da ni na Kranjskem v stanu niti enega mandata doseči. (Tako je!)

Kar se pa Hribarja samega tiče, ki je obenem njegov program, pa kratko še tole: Čim bolj obračam ta program, tembolj vidim, da je za nič. (Bravo!) Jaz sem si že danes popolnoma na jasnem, da 14. maja tega programa ne bom volil. (Burna veselost. Nobeden ga ne bo volil!) Nikdar ne sme poslanec deželnega stolnega mesta Ljubljane postati Ivan Hribar! (Viharni klici: Nikdar!) V »Mestnem domu« je Hribar danes teden dejal: Obsodite me ali mi zaupajte ljubljanski mandat. Njegova volja naj se zgodi: 14. maj bode za Ivana Hribarja in njegovo stranko sodni dan! (Frenetičen, dolgotrajen aplavz. Viharni živio-klici. Živio dr. Šusteršič!)

Dolgo se niso polegli gromoviti živio-klici in aklamacije dr. Šusteršiču, dokler ni nastopil kandidat S. L. S. za Ljubljano, Ivan Kregar. Predno je jel govoriti Ivan Kregar, se je predsednik dr. Pegan zahvalil predgovorniku, dr. Šusteršiču, in potem posebno osvetlil, koliko je resnice na kolegijalnosti dr. Luegerja napram Hribarju, s katero se je slednji na zadnjem shodu v »Mestnem domu« hvalil. Ko se je dr. Lueger peljal v soboto popoldne mimo Ljubljane na Dunaj, mu je odposlanstvo »Krsčanske ženske zveze« prišlo na kolodvor izročiti krasen šopek. Pri tej priliki je dr. Lueger pokazal, da je o volivnem boju na Kranjskem, osobito pa v Ljubljani, dobro poučen. Temelito je desaviral kolegijalnost s Hribarjem, rekoč: Le pridno agitirajte po Ljubljani, da bo vaš nasprotnik padel. (Čujte!) Nato podeli predsednik besedo Ivanu Kregarju.

Ivan Kregar o Ivanu Hribarju in slovanskih jezikih.

Gromoviti živio-klici zadonijo po dvorani, ko nastopi Ivan Kregar. Ploskanja in vzklikov ni hotelo biti konca; ko se je aplavz polegel, je vse z napeto pozornostjo poslušalo Ivana Kregarja, ki je govoril o »Ivanu Hribarju in slovanskih jezikih« sledeče:

Kakor vam znano, sem kandidat S. L. S. za mesto Ljubljana. Moj prečastiti tovariš iz trgovske in obrtniške zbornice Ivan Hribar znašel je novo sredstvo, ki je za državnega poslanca neobhodno potrebno, trdeč, da zna vse slovanske jezike. Kakor vam znano, sem doma iz Ljubljane, koder se trudim, da s svojim obrtom zaslužim kruh sebi in preskrbim svoje. Vendar pa mi je prišlo na misel, kaj, ko bi tudi jaz poskusil z vsemi slovanskimi jeziki stopiti pred vas, cenjeni volivci, in na ta način pokazati, da v tem oziru tudi jaz lahko konkuriram z svojim prečastitim tovarišem Ivanom Hribarjem. Moj prečastiti tovariš Iv. Hribar je blagovolil zadnje nedeljo na shodu v »Mestnem domu« svoj govor čitati; to stvar sem tudi jaz povzel od njega in zato bom z vašim dovoljenjem tudi jaz s pomočjo papirjev, ki jih imam tukaj na razpolago, razkril skrivnosti, kako se agitira v vseh slovanskih jezikih. Najprvo se omenim, da se mojemu prečastitemu tovarišu Ivanu Hribarju tedi let, ko je med vsemi slovanskimi narodi agitiral za »Slavijoz«, ni še posrečilo naučiti se poljščine in se zavoljo tega misli žrtvovati za svoje ljubljanske volivce s tem, da poide v Galicijo se poljščino učiti. (Živahna veselost.) Jaz sem hvala Bogu s poljščino na boljšem, kar bodem dokazal. Izjavljam pa, da sem drage volje pripravljen, prečastitega tovariša po končanem delu, kar mi ostane še časa od agitacije, vpeljati v poljščino, da mu ne bo treba z ogromnimi stroški, ki so zvezani z galskimi šolami, spravljati v nevarnost svojo skromno eksistenco. (Burna veselost. Bravo-klici.) Najprimernejše se mi zdi navesti vam, cenjeni volivci, par besedi iz nesmrtnega dela poljskega pesnika Mickie-

viča iz Pan Tadeuša. Tam berem: Na Litwie much dostatek; — jest pomiędzy niemi — gatunek much osobni — zwanych szlacheczkimi. — Barwa i kształtem — caskiem podobne do innych — Ale piers mała szersza — brzuch większy od gminnych — latając bardzo huczno — i nieznosnie brzęcza, a tak silnie, że tkankę przebijają pajęczę. — Po nasze: Na Litvi (pa recimo na Kranjskem) je veliko muh, med njimi je neka posebna vrsta muh, ki se imenujejo žlahtne (recimo po naše frakarske). Po barvi in postavi so popolnoma podobne drugim, toda prsi imajo širše in večji trebuh od nižjih. (Viharna veselost.) Ko lete, zelo sune in neznosno brencijo, tako silno da prebijajo pajčjo mrežo. (Smeh.) Kako lepo je še pred nedavnim časom Mickijević opisal stranko naših višjih slojev, ki nji pripada tudi prečastiti moj kolega, obžalovanja vredni posestnik neznanja poljskega jezika. (Burna veselost. Bravo-klici.) Sedaj pa češko. Češka je bogata dežela, industrija je tam najbolj razvita. Tja je vandrai moj prečastiti tovariš v svojih mladih letih po srečo. Zdjaj pa s svojo stranko na stara leta vred toži: Ted' jsem osamělá — jako holubička, — která zto leti do světa — hledajíc samečka. — Ted' jsem osamělá, — jako hruška v poli, — když hrušky pouščany — ona smutně stojí. — Ted' jsem osamělá, — jako kůl u cesty, — tepova nyní poznávám, — jaké mam nestěsti. — Po slovensko se to glasi: Zdjaj sem osamljena, kot golobica, ki leti po svetu in išče sameca, namreč kak mandat za državni zbor. (Smeh, živahna veselost. Dobro-klici.) Zdjaj sem osamljena kot hruška na polju. Ko so hruške otresene, žalostno stoji. Magistratovci so že zdavnaj otresli vse hruške. (So jih! Tako je! Smeh.) Zdjaj sem osamljena, kot kol ob cesti, šele zdaj spoznavam kako sem nesrečna. (Klici: Prepozno!) — Pojmo k ruščini: Slavni Puškin ima med svojimi pesmimi tudi eno z napisom: Lepi ženi, ki je šnofala tobak. Najprej jo prosi, naj to opusti, potem pa pravi: A ti prelestnaja! No esli už tabak — tak nnavitsja tebe — o pil vaozražnja, — Ah! eslib, prevraščennij v vrah — i v tabakerkije. V zatočenji — ja v persti nežnije tvoji popastsja mog. — I daže, možet biti, no čto? mečta pustaia — ne budet etovo nikak, — sudba zavistlivaja, zlaia, — Ah, atčevo ja ne tabak. — To se pravi po slovensko: In ti čarobna! No če ti je že tako všeč tobak, o zél omike, ah ko bi jaz v vrah izpremenjen v tabakiri, skrito mogel priti v tvoje nežne prste. Torej morda, toda kaj? Prazna želja, to ne bo nikoli. Zavistna hudobna usoda, ah zakaj nisem jaz tobak. Prepričani smemo biti, da bi moj prečastiti tovariš, ko bi drugače ne slo, tudi tobak postal, da bi bil izvoljen. (Burna veselost. Tako je! Bravo!) Toda Ljubljana je pošnofala že toliko slabega magistratovega tobaka, da ji nič več ne diši. (Bravo! Hud tobak je bil! Smeh.) — Pojmo k malorusom. Te moj prečastiti kolega niti omenil ni, nanje je popolnoma pozabil. Torej ga zopet prekosim. Krasna maloruska narodna pesem pravi: U susida bila bila — U susida žinka mila — A u mene ni hatinki — Ani ščastja, ani žinki. — Za susidom molodeci — Za susidom i vdoveci — I divčata pohladaiuti — Bo susida vsi kohajuti. — Susid ore, susid sie — U susida zelenie — A u mene ni orano — Ani žeta ni siano. — Pidu meži lesi, bori — Pidu meži černi hori — Tam ja budu omerti zdati — Svojb dolju proklinati. — Po slovensko se to takole glasi: Sosed ima belo hišo, sosed ima milo ženo, za sosedom pogledujejo mlade žene, vdove in dekleta, ker sosedu vsi ljubijo. Sosed orje, sosed seje, pri sosedu zeleni, jaz pa nimam nič zoranega, nič posejanega. — Ali ni ta tožba iz ust vzeta prespoštovani narodni napredni stranki, katere voditelj je moj prečastiti tovariš Ivan Hribar. (Tako je!) Ta stranka grdo gleda proti S. L. S., godrnja in jamra. Zato se pa podajo iz ust mojega preč. kolega tudi kot nalašč zadnje besede navedene maloruske pesmi, ki pravijo: Pojdem med les, med borovce, pojdem med temne gore, tam bom smrti čakal in klet nad svojo usodo. (Bravo! Tako je!) Med borovce na ljubljanski grad žene tudi mojega prečastitega tovariša. (Burna veselost.) Naj le gre in naj tam počiva. Jaz ne morem pomagati. Prepričan sem, da na jamranje naših magistratovcev v vašem imenu lahko po bolgarsko vskliknem: Tova mi vse ravno. Po naše: to mi je vseeno, vse en šmir, wuršt. (Smeh.) Vojska bo med mreno in med preč. kolegom, kakor pravi hrvaška narodna pesem: Neke Bog zna, dobro biti neče, — Hoče jednom biti prema glavi — jali mojoj jali prema tvojoj. — Po enega glavi bo, ali po moji ali pa po njegovi. (Veselost. Klici: Po njegovi!) Cenjeni volivci, z besedami največjega maloruskega pesnika Ševčenka vas pozivljem: Ne ženisja na bahatiji, bo vižene s hati, — oženis na voljnij voli, na kozacki doli. — Ne oženi se z bogato, ker te zapodi iz hiše, oženi se s svobodno po kosaški šegi. — Svobodnih kozakov stranka je naša S. L. S. Pojte z njo! (Živio! Bravo! Tako je!) — Vol nebyt, nežli byt otrokom, pravi slovaški pesnik Hlalupek. Imej raiše da te ni kot da si suženj. S temi besedami končam svoje slovanske jezike. (Živio-klici.) Danes sem hotel pokazati, da bi na vse zadnje tudi kak pripristi rokodelca ali delavca lahko pri kakem slavnostnem obedu govoril v vseh slovanskih jezikih. Zdi se mi pa, da Ljubljana ne potrebuje poslanca za parado, ampak za delo. (Burno, dolgo trajajoče odobravanje.) Moj prečastiti tovariš je velik Slovan, toda še v tem oziru me on ne poseka, jaz sem hušji, kot on. (Dobro! Tako je!) Nekaj Hribarjevih pristašev agitira sedaj po

Ljubljani s tem, da pravijo, da nemški ne znam. Morebiti bi kazalo, da jim priredim shod v nemškem jeziku, da pokažem, da Kregar tudi nemško zna. (Burno odobravanje.) Pred nedavnim časom je pisal »Slovenski Narod«, naj Kregar dr. Ravniharja in dr. Robido temeljito preniklja. Koliko sta omenjena gospoda potrebna prenikljanja, ne bodem preiskoval. To prepričanje pa imam danes, da če je kdo potreben prenikljanja, je to v prvi vrsti potrebna narodno-napredna stranka, kateri načeluje moj preč. tovariš Ivan Hribar. (Tako je! Živahna veselost.) Preniklaj se po navadi stare stvari, na katerih se pokažejo pege gnilobe. Predno se pa ponikla, treba je, da se gniloba odstrani. To se pa temeljito zgodi z žvepleno kislino ali kakor po domače pravijo, s hudičevim oljem. (Burna veselost.) Tega posla pa kot vesten obrtnik ne bi hotel sprejeti, ker bi porabil preveč hudičevega olja. (Živahna veselost.) Sploh ima ta narodno-napredna klika toliko gnilobe na sebi, da, ako bi ves hudičev olje celega sveta skupaj zvozili, bi ne zadostovalo, da bi odžrl vso gnilobo. (Bravo-klici. Tako je! Viharno odobravanje.) Hitreje in boljše pa ta posel vi opravite, cenjeni volivci. V vaših rokah je: Delajte in agitirajte, da ne bo dne 14. maja ta klika preniklana, marveč sežrta od hudičevega olja in oržena v staro šaro, kamor že zdavnaj spada. (Po dvorani zagrmijo navdušeni klici: Dobro!! Tako bo! Živio Kregar! Živio-klici dolgo ne prenehajo.)

G. predsednik dr. Pegan se volivcem zahvaluje, da so v tako ogromnem številu obiskali shod. Temeljito smo si na tem shodu ogledali od vseh strani ljubljanski program, Ivana Hribarja. Videli ste njegovo sliko popolno, takega, kakoršna je v resnici. Če bo potreba, pa si bomo na morebitnem prihodnjem shodu Ivana Hribarja še bolj temeljito ogledali, tako, da ne bo na njemu strani, ki bi je ne poznali.

Z navdušenimi živio-klici se je zaključil ta lepi shod, ki je vnovič dokazal, da je terorizem liberalne magistratne stranke v Ljubljani rodil samo nasprotni uspeh, kakor ga je nameravala buržoazijska gospodovalna klika: na tleh ležijo njeni stebri in sredi njih sameva Ivan vseslovanski, župan in program, brez svete gloriole okoli glave, brez nimbusa, katerega mu je izstrgalo s čela ljudstvo. »In še ta se bo podrčl čez noč,« kakor pravi stara pesem, in v lahki štirinajstmajske sapici bo izkopnel Ivan mogočni.

(Liberalni kandidatje). Imamo jih! Težak porod je bil in nič kaj srečen, a imamo jih! V »Slovenskem Narodu« (!) so ti »neodvisniki« natisnjeni z debelimi črkami, da se vidi bolje njihova »neodvisnost« od liberalne stranke. Po silno neumnem volivnem oklicu, iz katerega se vidi le bridki obup vse liberalne družbe, jih je razdelilo vodstvo liberalne stranke v tri dele. In sicer stojita najprej dva, ki ju oklic označuje kot prava liberalca, in ta dva sta Gruden in Čop. Oba nimata niti naslova »neodvisnih kmetov«, ampak sta »Narodu« postavljena na čelo kot odkritosrčna, prava, puncirana liberalca. Potem pride drugi razred, v katerem so sramežljivi in neodkritosrčni liberalci, ki se skrivajo za imenom »neodvisnih kmečkih kandidatov«. Tu jih vidimo: Žirovnika iz Šent Vida, Sršena s Skaručine, Rudeža iz Ribnice in Deklevo iz Postojne. To so torej liberalci druge vrste, slabša roba, kakor »prima-vare« Gruden in Čop. Oklic se laže, da je sklenila liberalna stranka te »neodvisnike« podpirati, dasi vsakdo ve, da so to pristni liberalni kandidati. In nazadnje — oh! — prav zadnji, ker se sploh ne upa povedati, da je liberalce, je pa ponižna vijolica Ivan Hribar, ta dika vseh političnih mavric. On je vendar sam kot načelnik podpisanega izvrševalnega odbora izdal ta oklic, on je načelnik liberalne stranke, pa se ne upa povedati, da je liberalce. Samega sebe hvali ta ponižni mož, da je »prvi meščan Ljubljane, v katerega so danes vprte nade polne oči celega slovenskega naroda«. A v teh nade polnih očeh se iskrijo solze pri-srčnega smeha, kajti Hribarjeva kandidatura je ljudem izvalila že obilo sarkastičnih dvitipov, katere ta volilni oklic le še pomnožuje. Ali Hribar ne ve, da oni, v kogar so uprti hudobni pogledi, dobi slovansko bolezen — uroke? Od teh pogledov, ki so zdaj iz vse Slovenije vanj uprti, bi najboljši sin matere Slovenije lahko še postal božjasten do 14. maja. Ne glejte torej preveč v Hribarja! A »neodvisniki« so razkrinkani. Vsi, od Žirovnika do Dekleve so »Narodovi« kandidati, kandidati liberalne stranke, in v istem oklicu, v katerem se priporočajo ti »kmečki« kandidati, se hudeje liberalna stranka, da je po krivdi Slovenske Ljudske Stranke postal kmet enakopraven meščanu. Čujte kmetje! Ti »neodvisni kmetje« v volilnem oklicu obžalujejo, da je volilna reforma odpravila krivico, po kateri je bil kmet državljani druge vrste, in si žele staro krivico nazaj. Pa hinavščine je zdaj konec. »Narodovi« kandidati, odvisni in neodvisni, bodo doživeli usodo, ki jo zaslužijo kot pristaši in kandidati grde liberalne stranke! (Politično društvo »Pater Vodnik« v Šiški) agitira zdaj za »Narodovega« kandidata Žirovnika. To društvo, ki ima za patrona friškanskega patra Valentina Vod-

nika torej dela za stranko, ki hoče vse redovnike pregnati in ločiti cerkev od države. Pater Vodnik bi skočil s svojega spomenika, če ne bi bil bronast, in bi s svojo vrvjo nabil celo politično društvo ter pognal Žirovnika v šolo nazaj. Kaj takega se patru Vodniku še ni primerilo, da bi z njegovim imenom agitirale za stranko, ki hoče v parlamentu patre pregnati. Žirovnik je pa lep kandidat, ki se skriva za redovniško haljo!

(Logatec v zastavah.) Oče Muley so ukazali, da mora biti ves Logatec v zastavah, ker pride Gruden pokazat svoje veličanstvo. Pa je prišel res gruden, mrzli, sneženi gruden, ki je nam seboj prinesel bele zastave, v katere je zavil ves Logatec. Ko so ljudje to videli, so bili grudna siti in nihče ni izobesil zastave.

(Shod volivcev v Sostrem) se je vršil v nedeljo dopoldne ob poln 9. uri ter je bil nepričakovano dobro obiskan. Zbrani volivci sledili so z zanimanjem izvajanjem došlega govornika, dr. V. Schweitzerja, kateri je pojasnjeval zahteve ljudstva do novega parlamenta obzoro z ozirom na agrarno vprašanje. Označil je stališče S. L. S. in nje dosedanje delovanje v kmetijskem vprašanju, in so navzoči glasno odobraval to delovanje in pri-trjevali programu S. L. S., ter sklenili voliti kandidata te stranke, dr. Šusteršiča.

(Spitalič.) Včeraj ob 7. uri je bil pri nas volivni shod, ki so se ga udeležili domala vsi volivci naše občine. Predsedoval je domači gospod župan. Poročal je dr. Krek. Po zanimivem razgovoru se je soglasno sklenilo, da oddajo vsi zborovavci svoje glasove kandidatu S. L. S.

(Motnik.) V nedeljo dopoldne se je v Flegarjevi gostilni zbralo lepo število volivcev. Shod je vodil gospod župan. Po poročilu dr. Kreka se je razpravljalo o več zadevah, zlasti o potrebi železniške zveze Kamnik-Polzel. Starodavni trg Motnik bo dne 14. t. m. iznova pokazal, da stoji neomajno v taboru naše stranke.

(V Zagorju in Knežaku) sta bila včeraj navzile slabemu vremenu razmerno dobro obiskana shoda, na katerih sta govorila kandidata dr. Žitnik in župan Stanonik. Tudi v Zagorju se dani. Oba shoda sta se vršila v najlepšem redu.

(Volivni shod S. L. S. na Savi ob Južni železnici) se je vršil dne 28. t. m. zjutraj ob 7. uri obilni udeležbi zavednih volivcev S. L. S. Govoril je Moškerc o strankah, ki sta nastavili svoje kandidate v tem volivnem okraju. Nadalje je govoril tudi o potrebi, da pristopijo kmetje »Kmečki zvezi«, ki se ustanavlja za Pogorje. Navdušenje za kandidata S. L. S. g. Povšeta na shodu veliko. Zborovanje je spretno vodil domači gospod župnik Koblar.

(Shod volivcev S. L. S. v Št. Lambertu.) Ob 11. uri dopoldne dne 28. t. m. je bil v Št. Lambertu shod volivcev S. L. S., ki je bil prav dobro obiskan. Poročal je Moškerc, ki je dokazal, da ne morejo zavedni kmetje voliti kandidata socialnodemokratske stranke, ker sovraži socialna demokracija kmečki stan in ga hoče uničiti. Socialna demokratska stranka je načeloma brezverska stranka. Zaveden katoličan ne more voliti kandidata socialne demokracije, S. L. S. ima obširen načrt, kako pomoči kmečkemu stanu. Kandidat S. L. S. svetnik Povše je priznan strokovnjak glede na kmečke stvari. Dosedanje njegovo delovanje in nastopanje je bilo predvsem posvečeno kmečkemu stanu. Zato ga bo volil vsak zaveden kmet in tudi delavec, ker S. L. S. zastopa z vso odločnostjo ne le za kmetove, marveč tudi delavčeve koristi. Obrazložil je govornik tudi načela »Kmečkih zvez« in pozivljati zborovalce, naj vstopijo v »Kmečko zvezo«, ki se ustanavlja za Pogorje. Domači župnik g. Plantarič je govoril osobito z ozirom na dejstvo, da sovraži socialna demokracija krščanstvo in pred vsem katoličanstvo. Zborovalci so navdušeno klicali »živio«, kadar je bilo izgovorjeno ime kandidata S. L. S., gospoda Povšeta.

(Politično društvo »Vodnik«) je sklicalo za isti čas kot socialni demokratje svoj shod pri Štigelnu, shod v telovadnici »Sokola« v Šiški. Na tem shodu se je predstavil neodvisni kandidat za ljubljansko okolico, nadučitelj Žirovnik. Ta kandidat je tako neodvisen od liberalnega »programa«, da njegove volivce shode aranzirajo liberalni uradniki ljubljanske policije (!) Jančigaj. Vseh udeležencev je bilo na tem shodu približno 30. Potem pa pravijo, da Šiška, kjer je 5000 prebivalcev, ni liberalna! — Za popoldne je sklicalo isto društvo, ki nosi ime po menihu, volivni shod v Rožni dolini pri Končanu. Isti uspeh! Na shodu so bili tudi liberalni uradniki in podobni ljudje iz Ljubljane. Udeležba velikanska — 40. Značilno za ta dva shoda je to, da niso pustili notri »Slovenčevega« poročevalca, dočim je bil na shodu v »Unionu« prost pristop »Narodovemu« poročevalcu. Menda so se gospodje zbal, da ne bi javnost zvedela, kakšna je neodvisna Žirovnikova pамет. Kmalu bomo doživeli, da bodo gg. nadučitelji Žirovnik, magistratni uslužbenec Jančigaj in osi-velj »Program« prirejali samo še »čajne večere.«

(Socialnodemokratski kandidat Petrič) je imel včeraj ob 10. uri zjutraj vol. shod v Šiški pri Štigelnu. Udeležencev je bilo okoli 90. Predsedoval je sodrug Udovč. Petrič je trdil, o S. L. S., da je nasprotna delavcu, malemu obrtniku in malemu kmetu. Nastopajo razni neodvisni kandidati, ki pa se jih ne more resno upoštevati. V Ljubljani kandidirajo liberalci Hribarja. V slučaju, da bi bil izvoljen, kaj pa naj počne osamljen program na Dunaju? S. L. S. pride veliko bolj v poštev in s to bomo imeli večje boje, ki naj izpadejo kakoržekoli. Ljubljana ima pač lepe hiše, a za

temi stenami so gnezda bolezni in revščine. Ko je hotel bogataš Gorup zidati delavske hiše, mu magistrat ni dovolil, istotako tudi ne »Kranjski hranilnici«. Nas poznaio le takrat, kadar potrebujejo naših glasov. Shod je trajal poldrugo uro.

(Laški krščansko-socialni kandidati v Trstu.) Italijanska krščansko-socialna stranka v Trstu je sedaj proglasila sledeče kandidate: Dr. Anton Vattovaz, župnik, za I. okraj (Sv. Jakob); Ludovik Dean za II. okraj (novo mesto); dr. Depangher za III. okraj (stara Barriera); dr. Dompieri za IV. okraj (Kjars-bola.)

(Lep voliven shod v Trstu.) V soboto, 27. t. m. se je vršil v »Narodnem domu« v Trstu slovenski volivni shod, katerega se je udeležilo nad 1200 oseb. Navdušenje je bilo zlasti ob govoru dr. Rybača velikansko. Socialdemokrata Klinca, ki je zavpil »Živio Pit-toni«, so vrgli iz dvorane.

(Samostojno kandidira) proti mladočeškemu kandidatu Chechu v praškem novem mestu dosedanji poslanec Breznovsky.

(Narodna mlačnost.) Iz Maribora: Nemci mariborski in tudi socialni demokratje so prav pridno reklamirali svoje volivce. Slovenskih volivcev manjka največ v imeniku; toda mnogi mariborski Slovenci so ali mlačni ali leni, da bi si dobili potrebnih dokumentov, s katerimi bi jih lahko reklamirali tisti, ki se zanimajo za volitve. Odslej hočemo vse take mlačnosti pribiti, naj so iz tega ali drugega tabora. Pomen števne kandidata za Ma-ribor je na pol potlačil v blato zagovornik socialnih demokratov g. dr. Rozina. Ker je veljal in hotel vedno veljati za slovenskega voditelja na Spodnjem Štajerskem, se še vedno ne morejo ločiti od njega nekateri moža-karji in bi se tudi ne ločili, če bi zahteval ta mož nekaj docela protinarodnega. Ni čuda toraj, da se ne morejo preveč vsi ogreti za slov. števne kandidata. Pribiti se pa mora, da je celo g. ravnatelj nekega zavoda čudno postopal glede reklamacij; on naravnost ni izročil na zahtevo krstnih listov, da bi bili lahko reklamirali 12 volivcev. To si bomo zapomnili. Radovedni smo, če bode nadomestil g. ravnatelj teh 12 glasov z agitacijo, da gredo drugi na voliče, ki bi sicer ne šli. Kaka nemarnost in brezbržnost je ravno pri ludeh, ki so pri čaši piva največji »bier-politiki«, dokazuje najbolj dejstvo, da jim že to preveč dá dela, da bi si poiskali krstni list in ga oddali drugim, ki hočejo kaj storiti v tem oziru. Priprave za te volitve v Ma-riboru ravno od strani inteligence so bile toraj jako klaverne. Včeraj so bili sklicani slovenski hlapci na sestanek, na katerem se bode govorilo o volitvah. Mi gremo svojo pot; če združimo le 10 glasov na svojega slo-venskega kandidata, ustrajali bomo; bo- dočnost bode pa sodila tako brezdomovinsko, nenarodno početje takozvanih rodoljubov, ki bodo s tem činom potisnili še ta mal del ma-riborskega Slovenstva ob steno.

(Iz ormoškega okraja.) Dolgo se je govo-rilo po trgu Središču in po sosodnih župnijah, da bode gospod Šinko na središkem »pan-hofu« kandidat, vendar tega nekateri nismo verjeli, niti mogli verjeti. V novejšem času pa se je govorilo, da bo gospod Jakob Zadravec, posestnik paromlina ali kakor »zavedni« Sre-diščani najraje pravijo, posestnik »damfara« kandidat. Tudi to je bilo neverjetno, in vendar je res. Dvomili smo po pravici, da bi bil gos-pod Šinko kandidat, ker je bil pred dobrimi 30 leti v Središču začasni učitelj, a ker ni na-renil skušnje sposobnosti, je modro storil, da je zapustil učiteljski kruh. Obenem je ta gos-pod že prišel. Vsak lahko sodi in tudi tove gospod Šinko, da ni sposoben za kandidata. Gospod Ivan Kočevar je kot zasebnik zelo lju-beznjiv, obenem izvrsten gospodar. Zato ga v-tržani zelo čislajo kot takega. Čislamo ga v ormoškem okraju sploh. Vendar pa z dr. Plo-jem se še ne meriti ne more. Gospod Jakob Zadravec, posestnik paromlina, je kot zase-ben gospod zelo priazen in prično bogat. Zato ga Središčani in okoličani spoštujemo. Vendar ako bi postal poslanec, ne bi dosegel g. Kočevarja. Tukaj mi pride na misel »Schu-ster, bleib bei deinem Leisten«. Za »Narodno stranko« je zelo žalostno, če nima boljših kan-didatov. Voditelji te stranke vedo tako, da ta kandidat ne prodere, ampak to delajo samo, da motijo volivce Plojeve, da se cepijo ti vo-livci in da bi gospod dr. Ploj dobil manj gla-sov. Naj je poslanec kmet ali iz kakega viš-jeja stanu, mora dobro poznati potrebe ljud-stva, mora znati dobro govoriti, vsako stvar dobro presoditi, torej mora biti nadarjen. Mora svoj narod tako ljubiti, da je pripravljen se zanj žrtvovati, mora torej biti tak, ki je že kaj narodu koristil v javnosti, in vsled tega mora biti tudi narodu poznan. Mora biti sposoben, da očitno nastopi itd. Gospod Zadravec ne bode menda razžaljen, če mu rečemo, da teh zmožnosti nima. Zato bi vi, gospod Zadravec, sami protestirali proti svoji kandidaturi, ko bi vi to vedeli presoditi. Vam ni zameriti, ampak tistim, ki so vas postavili za kandida-ta. To si vzemite k srcu vsi Središčani, in vsi okoličani, sploh vsak, ki ve, da ni sposoben za kandidata, da se ne da zlorabiti. In zato kličemo vsem volivcem ormoškega in ptuj-skega okraja, ne dajte se motiti po narodni stranki, ki dela politične komedije, ampak vsi volite dne 14. maja gospoda dr. Miroslava Ploja, ki je dosedaj že veliko storil za naš narod, tudi za posamezne osebe. Storil pa je veliko, ker spada med naše najposobnejše poslance, ko je zelo nadarjen in učen, pozna in ljubi naš narod.

BENETKE TRDNJAVA.

Beneške utrdbe mrzlično hitro grade. Prenaeajo v moderne utrdbe že obstoječe trdnjave proti morski, kakor tudi proti kopni strani. Grade tudi popolnoma nove moderne utrdbe osobito pri Maestri zgrade silne nove trdnjave. Tudi v Veroni na vso moč poprav-ljajo utrdbe in grade nove.

POZIV ZA RAZPUST DUME.

»Zveza pravih ruskih ljudi« objavlja oklice, v katerem navaja: Car! Razpusti ljud-sko zastopstvo! Če tega ne storiš, boš odgo-voren za prelito kri, ki mora slediti.

RUSKO-JAPONSKA ZVEZA.

Pogajanja med Japonsko in Rusko hitro napredujejo. Čez nekaj dni že podpišejo rus-ko-japonsko pogodbo.

NEMIRI V INDIJI SE PRIPRAVLJAJO.

Iz Calcute poročajo, da se v Mymensingi ni pojavilo novo uporno gibanje. V Calcutti se splošno govori, da se tajno oborožujejo Indijci in Mohamedanci v Dekanu, Naraya-nyju in Mimensing. »Indian Daily News« po-roča, da bodo nemiri v Indiji tako resni, da še ni bilo takih.

BOJI MED SRBI IN BOLGARI V MA-KEDONIJI.

(Od našega beogradskega dopisnika.)

Belgrad, 27. aprila. Tri bolgarske če-te so napadle srbsko vas Lisolac. Kmetje so napad odbili in enega Bolgara ubili. Bolgarski četovodja Jurij Popov je napadel srbsko vas Nikodim. Kmetje so Bolgare spodili ter ubili Popova in več drugih Bolgarov. Turški vo-jaški oddelek je pri vasi Uniak razkropil bol-garsko četo pod vodstvom Konstantinova, ki je bil ubit.

Dnevne novice.

Iz justične službe. Prestavljeni so gg.: sodnijski adjunkti dr. Rihard Tscheh iz Šo-štanja in dr. Jurij Račič iz Ptuja v Celje, Franc Pernuš iz Metlike v Litijo, dr. Oton Ingruber v Št. Pavlu v Radgono. Za sodnji-ske adjunkte so imenovani praktikantje gg. dr. Ivan Tertnik za Šoštanj, dr. Fr. Bicek za Metliko, dr. Iv. Polec za Trebnje in Ernst Stöckl za Črnomelj.

Imenovanje. Ritmojster 1. razreda g. Jer. Andrejka pl. Livnograd prve arc. telesne straže na Dunaju je imenovan za majorja.

— Umrli je 27. t. m. ponoči v Zavratcu pri Idriji gospa Marija Bezeliak, trgovčeva soproga in mati nadučitelja Ivana Bezeliak, v 53. letu starosti. Bila je razumna žena, iz-vrstna gospodinja in najboljša soproga in mati. Sveti ji večna luč!

— G. Peternel na Bled ponesrečil. Bivši župan, lastnik hotela pri Triglavu na Bledu se je v četrtek popoldan zelo hudo ponesrečil. Padel je z odra 7 m globoko, zlomil si roko v rami, potokel po obrazu in glavi. Zdravniki trde, da ni nobene no-tranje poškodbe, ponesrečenec hudo trpi in ne more sam na noge.

— Volitve na Bledu. Prihodnjo sredo bodo na Bledu obč. volitve. — Dopoldan volijo podobčine tri po 1 odbornika in 1 nam., pop. vsi 3 razredi vsak po 5 odbor-nikov in po 2 namestnika. Letos se volivci zanimajo za volitve.

— Celo mesto se je prestrašilo v soboto večer ob 8. uri, — namreč Kranj — ko je strela udarila v drog električne napeljave po-leg župne cerkve. V trenutku je bilo vse me-sto v svetlobi, en pok — in električne žarnice so vse ugasile nastala je črna tema. Dve osebi, ki sta bili slučajno pri vodnjaku ob žup-ni cerkvi, sta bili vrženi ob tla, strahu pa je strela povzročila veliko. V cerkvi, kjer se je še izpovedovalo, se je čutilo, kakor da je nekdo močno ustrelil iz samokresa. Po neka-terih hišah so se razpočile »hruške«.

— Novomeški semenj sv. Jurija dan je bil precej dobro obiskan. Prignali so živino-reči obilo lepe živine, toda kupčija ni bila posebno živahna. Trgovci niso bili kaj zado-voljni. Ljudje imajo ravno sedaj mnogo dela, pa malo denarja.

— Sejmi v Kandiji. Dne 22. t. m. smo pri-občili med dnevnimi vestmi tudi poročilo o zadnjem živinskem seimu v Kandiji. Na naše začudenje pa se nam iz Novega mesta poroča, da je dobila knjigarna J. Krajčevi nasledniki, kjer se prodaja »Slovenec«, to pot le pet iz-tisov namesto običajnih 15. Ne samo to! Še v teh petih izvodih je pri nekaterih manjkala ravno priloga, kjer je bilo dotično poročilo natisnjeno. Splošno pa se je opazilo, da je bil list pri večini naročnikov ravno na tisti strani tudi prerezan. To vse skupaj se nam dozde-va jako čudno, celo jako sumljivo. Zavitek je bil kakor običajno frankovan tudi to pot za 15 izvodov. Pomota pri ekspediciji je torej skoraj izključena. Kaj pa, ko bi se teh 10 iz-tisov kje na pošti izgubilo? Dokler nam manj-ka dokazov, ne maramo nikogar sumničiti.

— Lunini kolobarji — zanesljivi vremen-ski proroki. Ne samo pretečeni ponedeljek, kakor smo že poročali, marveč v torek so se opetovano opazovali velikanški kolobarji okrog lune. To pot so bili kar štirje v pri-merni razdalji. Najlepši je bil tretji, popolno-ma temno-modre barve. Kakor je iz zunanjih poročil — razvidno, se je prognoza našega opazovalca v Kandiji uresničila. Sicer so bili kraji ožje naše domovine kolikor toliko obva-rovani, zato pa so divjale sile elementarnih izbruhov po drugih krajih tem izdatneje. Celu vrsto poročil o povodnih, orkanih, potresenih in vulkanskih izbruhih donaja dan na dan br-zojav tudi iz raznih krajev. Pri nas na Do-

lenjskem, je bilo le v sredo večer nekoliko dežja, v četrtek popoldne viharno; ponujal se je tudi dež, vendar ga je mrzli močni severo-vzhodnik pregnal.

— Nova šola in nova cerkev v Prečini. Kakor mravlje na mravljišču, tako se gibljejo pridni delavci v Prečini pri Novem mestu. Dokončava se impozantno poslopje nove ljud-ske šole. Zgradba bo do septembra popolno-ma zgotovljena. Obenem so pričeli kopati te-melj nove farne cerkve. Ena izmed najmanj-ših župnij bo imela eno največjih in najlepših farnih cerkva na Dolenjskem. Cerkev bo sta-la na prijaznem holmcu med župniščem in šolo, 40 metrov dolga, v pročelju 18 metrov široka; zidana bo v gotskem slogu z lepimi okraski. Pri tej priliki naglašamo, da je to cerkveno stavbo prevzelo pristno slovensko podjetje Ivan Stepančič in Ign. Spacapan iz Renč. Njuno delo je tudi nova cerkev na Za-plazu pri Catežu, nova šola v Vavta vasi ter novo poslopje gospoda dr. Globevnika v No-vem mestu.

Nova zima.

V noči od sobote na nedeljo je zapadel nov sneg. Plast snega je proti poludnevju na-pol izginila, popoldne pa je začelo z nova snežiti in je sneg padal celo noč. Temperatura ra je padla od 10° R na 10 na ničlo.

Iz Celja se nam poroča: V soboto, dne 27. t. m. je bilo po celi Savinjski dolini dopo-ludne megleno, popoldne je začelo malo de-ževati, okoli 6. ure pa se je zjasnilo. Proti sedmi uri pa se pridrvi nevihta z gromom, bli-skom in točo. Ponoči je začel naletavati sneg, včeraj pa je snežilo celi dan, kakor v decem-bru. — Iz Bohinja piše: Včeraj ponoči je začelo snežiti. Snega je padlo skoro 20 cm. — V Domžalah je, kakor nam poročajo, vče-raj cel dan po malem naletaval sneg, ki pa je sproti skopnel. Po noči pa je tako zapadel, da se lomi že drevje. Veliko škode je napra-vil pri sadnem drevju, še večjo pa v gozdo-vih, kjer leži drevje pdomlomeno vse navskri-žem, posebno, kjer je še mlado. Sneg nale-tava še vedno »kakor bi cunjje trgali«.

Zapreke vsled snega. — Telefonske in brzo-javne žice pretrgane. — Sneg sprožil v Ljub-ljani top.

Vsi včerajšnji jutranji vlaki so imeli za-mude. Mnogo telefonskega in električnega omrežja v Ljubljani je potrzanega, tako, da bomo zopet nekaj časa čakali, predno se vse popravi. Tudi nekaj telefonskih drogov se je podrla vsled teže snega na žicah. Ob Karlovski cesti se je na Svečarjevem vrtu po-drlo staro drevo, ki je padlo čez žico elektri-čne cestne železnice in jo pretrgalo. Vsled tega vozi električni voz samo do cerkve sv. Florjana. Zjutraj ob polu 4. se je pa usul sneg s strehe na Gradu in priletel na žico, ki je na-peljana iz čuvajevega stanovanja v barako, kje so topovi za alarmiranje ognja. Vsled tega se je top sprožil in ljudje so mislili, da kje gori. Tudi danes dopoldne je še snežilo.

Poplave v Avstriji.

Iz cellega podonavskega ozemlja prihajajo poročila o povodnih. Tudi več ljudi je utop-lenih. Celerska, tolganška, halstetska in gmundenska jezera so se vzdignila za 75 cm in poplavila obrežje daleč naokoli. Mnogo ro-dovitnega polja je posutega s peskom in kam-ni, pogorski hudourniki so napravili mnogo škode. Poroča se sledeče.

Solnograd, 28. aprila. V močno narasli reki Königsbach so utonili štirje delavci. Eden izmed njih, Jurij Planitscher je oče osmih otrok. Deželna cesta Ablenau-Gollinger je zasuta in promet ustavljen. Z gorá se utr-gujejo skale. Travniki v dolinah so poplavljeni. Pri Bischofshofnu je poplavljen državna ce-sta. Haselbach je odnesel mnogo lesa.

Sv. Ivan v Pongavu, 28. aprila. V Ka-prunski dolini je snežni plaz podrl vodniško hišo.

Inomost, 28. aprila. Inn je mogočno na-rastla. Na valovih plavajo debela drevca in mrtva divjačina. Cesta iz Kössena v Kitz-büchl je poplavljen. Inn je narastel včeraj na štiri metre.

Monakovo, 28. aprila. Škoda, ki jo je na-pravila reka Isar, se ceni na 3/4 milijona mark. Šivilja Sauer je v reki utonila.

Promet pri Rabelju vsled plazov ustavljen. Rabelj, 29. aprila. Včeraj je razsajal tu strašen vihar. Čez noč je zapadel debel sneg. Danes sneži celi dan. Na cesti proti Predelu je vse polno plazov. Promet je ustavljen.

Ljubljanske novice.

Ljubljanske volivne.

Vojaštvo dobilo bo v kratkem, nekoliko boljši komis. — Oh, Trillerju se pofitici! s socialci je ves kompromis.

Prekrasna bo tržna palača, zastoj bomo jedli mesó, Na Grad bo vozila »spinača«, če imela voziti kaj bo.

Ce kdo je na živcih bolehen, najraje se v Nico poda; a Trillerj tedaj tia potuje, če tu se mu kaj spakedra.

Po let, ko vročina pritiska vse polno je vrabcev prosó. — Če prav barometer nam kaže, kmal' več liberalcev ne bo.

Pri »Roži« najboljši je pijača, tako vsaj sam Rohrmann feilá. — »Program« je tako vsemogočen, da klati kar zvezde z nebá.